

CENA PODWÓJNEGO
NUMERU

1 zł.

N_R 8-9

OBRONA PRZECIWLOTNICZO-GAZOWA
DWUTYGODNIK

12 maja 1935 r.

ROK WYD. XIII.

PILOT POLSKI

TYDZIEŃ
LPP

XII TYDZIEŃ L. O. P. P.

WALNE ZGROMADZENIE L. O. P. P.

Tradycyjnym obyczajem i w roku bieżącym L. O. P. P. obchodzi swe święto, w postaci „Tygodnia Propagandy“, na terenie całej Polski.

Tydzień propagandy! — Tydzień, w czasie którego wszystkie Koła, Obwody i Okręgi L. O. P. P. z Zarządem Głównym na czele, będą się starać, ze wzmożoną akcją, przyciągnąć do swych szeregów jaknajwiększą liczbę nowych członków, — nowe siły i środki na cele obronne kraju i bezpieczeństwo jego ludności.

Niedoceniamy jeszcze znaczenia propagandy i jej wpływu na szerokie rzesze społeczeństwa. Spójrzmy na akcję, jaką w tym kierunku prowadzą nasi sąsiedzi. Propaganda świeci pełne tryumfy w Niemczech i Rosji, montowana olbrzymim nakładem sił i środków, wręczając do swego rydwanu pracy, co najtęższe mózgi ze świata naukowego, literackiego, artystycznego i t. d.

U dzisiejszych włodarzy Niemiec, propaganda znalazła pełne zrozumienie, dowodem czego stworzenie Ministerstwa Propagandy z ministrem Goebelsem na czele, najbliższym współpracownikiem Hitlera.

Tak u jednego, jak i u drugiego sąsiada wszystkie sprawy o znaczeniu państwowym, narodowym, społecznym i t. d. dostają się do wiadomości ogółu przez propagandę, gdzie znajdują odpowiednie urobienie i oświecenie. Wielomiljonowe rzesze obywateli wychowuje się, przekonywuje i zjednywa dla takich, czy innych celów, drogą rozumnej i na wielką skalę prowadzonej propagandy.

Prasa, wydawnictwa, radjo, literatura, sztuka, obchody, masowe wiece, wystawy, — słowo żywe i drukowane, — wszystko co może oddziaływać na umysł, uczucia i wyobraźnię człowieka, używa się, aby osiągnąć zamierzone cele. Drogą propagandy osiągnięto

W dniu 27 kwietnia 1935 r. w sali Okręgu L. O. P. P. m. st. Warszawy.

olbrzymie rezultaty nie tylko we własnym kraju, ale i daleko poza jego granicami.

L. O. P. P. niestac na taki wysiłek propagandowy, tem niemniej docenia ona całkowicie jej znaczenie, poświęcając na ten cel odpowiednie sumy i środki. Szczupłość sum przeznaczonych na propagandę musi zastąpić dobra wola, wysiłek, ofiarność i pomysłowość członków organizacji, którym powierzono tę pracę w ciągu Tygodnia L. O. P. P.

Niezapominajmy, że mamy już 1.500.000 członków, że w ciągu dwóch lat L. O. P. P. prawie, że podwoiła ilość swych członków, ale niemniej i o tem musimy pamiętać, że jak na kraj, liczący około 33 milionów mieszkańców, powinniśmy ich mieć znacznie więcej. Jest rzeczą niewątpliwie pewną, że żadna organizacja społeczna w Polsce nie może się pochwalić cyfrą półtora milionów członków. Cyfra istotnie imponująca, ale niezaspakajająca jeszcze, mimo tego, potrzeb kraju w obronie przeciwlotniczo - gazowej.

Jednym z głównych zadań L. O. P. P. to popieranie lotnictwa polskiego

i przygotowanie ludności do obrony przeciwlotniczo - gazowej na wypadek przyszłej wojny. Obecna cyfra członków L. O. P. P. wynosi około 4,5% ogółu ludności. Czyżby zatem, raptem cztery i pół procent obywateli było uświadomionych o znaczeniu rozwoju lotnictwa dla państwa, jakoteż o wartości przygotowań obrony p. lotn. i p. gaz. dla bezpieczeństwa ludności? Czy też jest to może tylko wynikiem pewnej opieszałości ze strony obywateli.

Przypuśćmy raczej, że ten ostatni czynnik jest regulatorem liczby członków L. O. P. P., dlatego Tydzień Propagandy powinien obudzić drzemających i opieszałych, w ich własnym interesie, aby kiedyś nie było zapóźno.

Niebezpieczeństwo lotnicze zagraża ludności całej Polski w 100%, a zatem do obrony musi się przygotować nie 4,5% zagrożonych, ale pełne 100%.

To jest jasne i zrozumiałe, ale mimo tego, musimy to stale i głośno przypominać naszym współobywatelom. Tydzień Propagandy L. O. P. P. ma tu wdzięczne pole do popisu.

A. W.

Walne Zgromadzenie L.O.P.P.

Dnia 27 kwietnia w sali Okręgu LOPP m. st. Warszawy odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie LOPP, na które przybyli delegaci wszystkich Okręgów Wojewódzkich L. O. P. P.

Obrady zagał Prezes Zarządu Głównego L. O. P. P. gen. dyw. inż. Leon Berbecki, poczem nastąpiły wybory prezydium Zgromadzenia. Przy stole prezydjalnym zasiadli: jako przewodniczący wicewojewoda Fr. Godlewski, jako asesorem: radca St. Floryanowicz, p. B. Frydrychowicz, mjr. St. Skarżyński, dr. J. Zagórowski.

Ponadto w Zgromadzeniu wzięli udział: pp. Wice-minister komunikacji inż. A. Bobkowski, Prezes Rady Głównej LOPP b. minister A. Kühn, gen. bryg. J. Narbut-Łuczyński, wicewojewoda M. Starzyński, wicewojewoda A. Kaczmarczyk, płk. dypl. E. Chilarski, prok. dr. J. Markowski oraz przedstawiciele p. ministra spraw wewnętrznych i wojskowych w osobach mjr. Wyszynski, płk. dypl. Pyszora i inni.

Jak wynika ze sprawozdania rocznego, które w imieniu Zarządu Głównego L. O. P. P. złożył Prezes gen. dyw. inż. Leon Berbecki, rok 1934 zaznaczył się w rozwoju organizacyjnym L. O. P. P. dalszym bardzo znacznym krokiem naprzód. Ilość członków w ciągu roku ubiegłego wzrosła o 218.363, osiągając w dniu 31. XII. 34 r. cyfrę 1.250.685 członków. W chwili obecnej cyfra ta uległa już dalszemu znacznemu przyrostowi i waha się około 1.500.000. Również podkreślić należy wybitny wzrost wpływów w roku sprawozdawczym, który LOPP zawdzięcza nie tylko rozwojowi organizacyjnemu, lecz również poparciu władz państwowych i wojskowych w szeregu udanych imprez dochodowych z utworzeniem referatu skupu nieużytków na czele, do czego w szczególności dopomogły swem poparciem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Komunikacji, Ministerstwo Poczty i Telegrafów i Zarząd m. st. Warszawy.

Ponadto podkreślić należy, że jak wynika ze sprawozdania wszystkie Okręgi Wojewódzkie wykonały swe budżety w wysokości od 100—270% w stosunku do sum preliminowanych.

Po wyczerpującej dyskusji Walne Zgromadzenie uchwaliło przez aklamację absolutorjum dla Zarządu Głównego, wyrażając podziękowanie na ręce Prezesa Zarządu Głównego L. O. P. P. gen. dyw. inż. Leona Berbeckiego za celową i programową gospodarkę, która przyczyniła się do stałego rozwoju L. O. P. P. oraz zwiększenia obronnej siły Państwa.

Następnie Walne Zgromadzenie zatwierdziło program prac, budżet L. O. P. P. na rok 1935 oraz prowidzorem budżetowy na I kwartał 1936 r.

Rozpatrzono szereg wniosków Rady Głównej, Zarządu Głównego i Okręgu, uchwalając m. in. powiększyć kontyngent roczny nadawanych Odznak Honorowych LOPP. Obecnie na każdy Okręg Wojewódzki przypada 2 odznaki złote, 4 — srebrne i 12 — brązowych, na każdy Okręg Kolejowy — 1 złota, 2 — srebrne i 6 — brązowych, wreszcie Radzie Głównej, Kapitulie Odznaczeń i Zarządowi Głównemu przysługuje prawo przedstawienia kandydatów do 20 odznak złotych, 15 — srebrnych i 10 — brązowych.

W uzupełniających wyborach do Rady Głównej wybrani zostali ponownie wszyscy wylosowani jej członkowie. Do Zarządu Głównego wybrano mjr. pil. St. Skarżyńskiego i na zastępcę podinspektora Z. Skarżyńskiego. Komisja Rewizyjna wybrana została w niezmiennym składzie z roku ubiegłego.

Wreszcie przez aklamację postanowiono wysłać depeche hołdownicze do p. Prezydenta Rzeczypospolitej prof. dr. Ignacego Mościckiego, Wysokiego Protektora L.O.P.P. oraz do Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, Pierwszego Członka Honorowego L. O. P. P., poczem przewodniczący p. wicewojewoda Godlewski zamknął posiedzenie.

ZARZĄD GŁÓWNY L. O. P. P.

ukonstytuowany na posiedzeniu dnia 7 maja 1935 r.

CZŁONKOWIE Z WYBORU:

PREZES:

Gen. dyw. inż. Leon Berbecki, Inspektor Armji,

V.-PREZESI:

Inż. Kazimierz Moniuszko, Naczelnny Dyrektor Zakładów chem. „Grodzisk”,
Ppłk. pil. Augustyn Domes,
Mjr. Inż. Władysław Wojciechowski, Szef Wydz. Chem. M. S. Wojsk.,

SEKRETARZ GENERALNY:

Mjr. pil. Adam Wojtyga,

SKARBNIK:

Insp. Adam Nowodworski, Naczelnik Wydz. Komendy Gł. Pol. Państw.,

CZŁONKOWIE:

Alfred Biłyk, Adwokat,
Inż. Aleksy Dawidowski, Dyr. Administ. Fabryki Karabinów,
Mjr. dypl. pil. Franciszek Haberek,
Szymon Jaroszewski, Inspektor Naczelnny Głównego Związku Straży Pożarnych,
Inż. Stanisław Krasuski, Dyrektor Miejskiej Szkoły Rzemieślniczej im. Konarskiego,
Konrad Patek, Dyrektor Gabinetu Ministra Przemysłu i Handlu,
Jan Rudowski, Poseł na Sejm,
Mjr. pil. Stanisław Skarżyński,
Leopold Tomaszewicz, Poseł na Sejm,
Zofia Wróblewska, Prezeska Komitetu Ścisłego Kół Kobiec. LOPP.

CZŁONKOWIE Z URZĘDU:

PRZEDSTAWICIELE OKRĘGÓW WOJEWÓDZKICH:

Inspektor Czesław Grabowski, Komendant Wojew. Pol. Państw.,
Prezes Kieleckiego Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P.
Wojewoda śląski Dr. Michał Grażyński, Prezes śląskiego Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P.,
Inż. Mieczysław Dębski, Dyrektor Dep. Najw. Izby Kontr. Państwa, Prezes Okręgu L. O. P. P. m. st. Warszawy.

ZASTĘPCY CZŁONKÓW:

Dr. Jan Fryling, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Spraw Zagr.,
Dr. Henryk Gnoiński, Profesor Uniwersytetu,
Dr. Józef Landau, Dyrektor Tow. Akc. „Strem”,
Jerzy Lubodziecki, Radca Ministerstwa Spraw Wewn.,
Podinspektor Zdzisław Skarżyński, Kierownik Samodzielnego Referatu Wojskowego Komendy Głównej Policji Państwowej,
Inż. Halina Starczewska.

Co-gdzie- i-kiedy?

Maj — prof. Piccard w Polsce. — Rekord kpt. Burzyńskiego. — Puchar płk. Wańkowicza. — Bezmiechowa - Uścianowa - Bezmiechowa. — Szybowisko strzeleckie. — Szkoła w Bodzowie. — Prasa, Janta-Polczyński, Goście z Estonii. — Targi i zlot w Poznaniu. — Coś dla Modelarzy. — „Guidonia”. — Lotnisko Watykańskie. — W świecie.

Jeśliby kto zechciał zapytać, czym mi się wydaje obchód „święta” 1-go maja, osobście zaryzykowałbym odpowiedź mniej więcej taką: Pierwszomajowe uroczystości są u naszych sąsiadów pokazem militarnej potęgi, a u nas demonstracją słabych jednostek, skierowaną przeciw wszelkiej sile. — Przeciw mocy własnego Państwa i przeciw własnemu bezpieczeństwu przedewszystkiem.

Przykłady: w Moskwie w dniu święta Komuny nad 600 czołgami przedelfowało 800 samolotów bojowych. Nad Berlinem tegoż dnia huczały silniki samolotów, których pseudonimy „sportowy” i „komunikacyjny” zastąpiono właściwymi imionami: „myśliwski”, „bojowy”, „niszczyielski”...

Na szczęście 1 maj przemija, a po nim nieodwołalnie następuje 3 maj. W następstwie 10 dni potem mamy tydzień LORR. Tu już cała Polska bez rozmyślenia przekonana udowodnia, że nie zamierza i nie widzi dobrej racji, dla którejby miała podczas wojny pozwolone wyrzucić się, wybombardować, lub spalić termicznymi wynalazkami.

To, że jedynie przygotowanym do obrony nic nie grozi, wiedzą wszyscy.

Zresztą, nie o zorganizowanie w LOPP społeczeństwie mam tu napisać. O działalności Ligi mówi cały ten numer. Tu w paru zdaniach chcę powiedzieć, co się dzieje w świecie lotniczym.

więc, przedewszystkiem w chwili, gdy numer idzie na maszynę, bawi w Warszawie prof. Piccard w towarzystwie znanego aeronauty szwajcarskiego red. ludenkampa. Szczegóły pobytu w Polsce pierwszego zdobywcy stratosfery podamy w następnym numerze, dziś nadmienię tylko, że prof. Piccard wygłasza szereg odczytów i przemówień.

W dniu 8 maja po audjencji u Pana Prezydenta R. P., odwiedził Prezesa Zarządu Głównego LOPP, Szefa Departamentu Aeronautyki M. S. Wojsk. i Prezesa Aeroklubu R. P.

Następnie mjr. inż. Mazurek pokaże Profesorowi Wojskową Wytwórnę Balonową. Tę samą Wytwórnę, z której, jak pamiętamy, wyszły balony zwycięzkie w ostatnich zawodach o puchar Gordon-Bennetta. Być może, że i swój stratostat (pojemności 40-tu balonów normalnych) zamówi prof. Piccard również w Jabłonie. Ale — nie bawmy się we wróżbitów. Nawet o tem, że równocześnie ze sławnym aeronautą belgijskim spróbują lotu do stratosfery nasi baloniarze — zdaje się mówić jeszcze nie należy. Zato wszystko o krajowych imprezach balonowych publikować można i trzeba. Dlatego przypominam: — 26 maja z Torunia start balonów wolnych do lotu o puchar im. płk. A. Wańkowicza, nestora baloniarstwa polskiego. W tym roku staje do tych zawodów balonowa młodzież. Wykluczeni są piloci tej miary, co Hynek, Zakrzewski, Janusz, Pomaski lub Burzyński. Umieszczam tego kapitana na końcu tylko dlatego, żeby nie potrzebował komunikować dwa razy jego nazwiska P. T. Czytelnikom. Ten drugi raz w związku z wiadomością, że dokumenty,

dotyczące ostatniego lotu „Torunia” na wysokość są już w Paryżu w FAI. Zapewne zostanie zatwierdzony, jako międzynarodowy dla tej kategorii balonów — rekord wysokości 9.437 mtr. w czasie 4 godzin 6 min. dotychczasowy: kpt. Grey — U. S. A. — 8.690 mtr.).

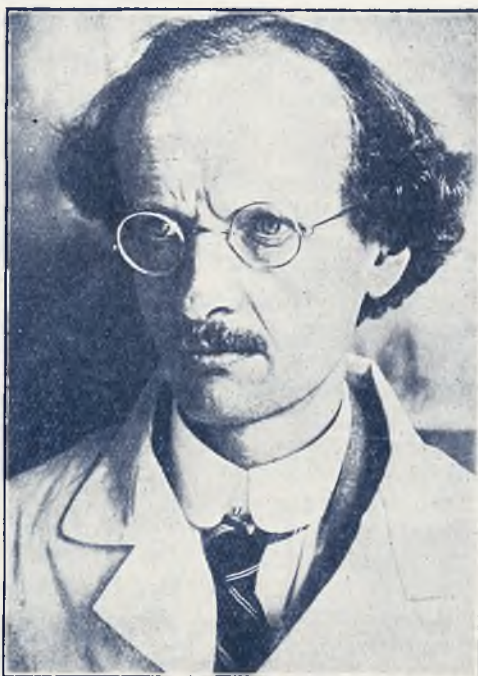
Ale — dość o baloniarzach. Pomówmy o tych, co latają bez silnika na aparatach cięższych od powietrza. Na szybowcach.

Pięknego wyczynu dokonał 4 maja na szybowcu C. D. 5 Piotr Mynarski, (znów ten Mynarski! — powie każdy, kto pamięta loty jego w roku ubiegłym). Ten sam. Instruktor w Bezmiechowej. Wykorzystując termiczne prądy powietrzne, pożeglował sobie do Uścianowej i nie lądując wrócił na macierzyste szybowisko.

Z każdym dniem umacnia się w nas pewność, że to, co w dziedzinie lotów szybowcowych zdawało się niemożliwym wczoraj, jutro będzie rzeczą już pewną. Nie dziw więc, że powstają coraz to nowe kursy szybowcowe (uruchomiono np. przed tygodniem staraniem Krakowskiego Okręgu Wojewódzkiego LOPP pierwszy kurs szkoły Szybowcowej w Bodzowie). Coraz nowe szybowiska zaznaczamy sobie na mapie. W niedzielę, dnia 5 maja poświęcono szybowisko założone przez Związek Strzelecki w Okuniewie pod Warszawą. Wiemy o tem wszyscy z prasy codziennej.

Co do prasy, to świat lotniczy z radością konstatuje fakt, że wszystkie bez wyjątku dzienniki poświęcają z każdym dniem więcej miejsca lotnictwu i coraz prawdziwiej o niem piszą. Do przeszłości już (na szczęście) należą „barwne” opisy o jakimś nic nie znaczącym przymusowym lądowaniu, natomiast poważne gazety naukowe i mające znaczenie dla rozwoju skrzydeł narodu.

Dla przykładu powiem, o czym warto było pisać i częściowo pisano o targach poznańskich. Więc o polskich pościgówkach P. 24, najszybszych na świecie, o nowym szybowcu S. G. 3 (inż Grzeszczyka), o najnowszym turystycznym RWD 13, o tem, jak rozwija się i pięknie osiąga rezultaty nasz przemysł płatowcowy i silnikowy, o stopie aluminiowanym zwanym „alupolon” i o rurach molibdenowych polskiego patentu i produkcji, o sklejce (dykcie) wodoodpornej, którą eksportujemy na cały świat. (Mało kto wie np., że samoloty gen. Balbo były kryte właśnie polską sklejką — piszę na odpowiedzialność Kurjera Poznańskiego z dnia 30.IV b. r.).

1-szy zdobywca stratosfery prof. August Piccard bawi obecnie w Warszawie.

Czytając te rzeczy, a szczególnie zwiędzając osobście Targi Poznańskie rumienić się muszą ci, co mówili: „...czyż my, panie możemy konkurować...” za to ci, którzy ze słów wypowiedzianych przez Marszałka Polski przyswoili sobie sentencję: „Ufność we własne siły tworzy wielkie narody i mocarstwa” — nie potrzebowali się wstydić.

Wracając do prasy muszę przypomnieć, że od dnia 2-go do 5 maja bawiła w Polsce wycieczka dziennikarzy Estońskich, którzy przybyli koleją i odlecieli do Tallina Fokkerem P. L. L. „Lot”.

Również chcę zakomunikować, że laureat konkursu P. L. L. „Lot” umieścił już w „Czasie” pierwszy reportaż z lotu dookoła Europy.

Gdybym, wspominając w związku z Targami w Poznaniu zapomniał o zlocie urządzonym przez Aeroklub Poznański — przeoczyłbym Papieża w Rzymie (w nawiasie: Watykan posiada też już własne lotnictwo, narazie jednak ma kłopot z lotniskiem. Samoloty muszą lądować na terytorjum Kwirynału).

Zleciało się 5 maja do Poznania sporo maszyn turystycznych. Prócz pilotów polskich przybyli również jako goście lotnicy niemieccy. Wśród nich widzieliśmy panią Osterkamp, żonę szefa ekipy niemieckiej podczas Challenge'u. — Pilotowała własny samolot.

No, jak na dziś już dość o tem, co się dzieje w kraju. Chyba, żeby potrzebował przypomnieć modelarzom: 1) że Obwód Miejski LOPP w Toruniu (adres: Piekary 37 39 I p.) organizuje dnia 19 maja obok hali balonowej Międzyszkolny Konkurs Modeli Latających, 2) żeby konstruktorzy modeli wodnosamolotów przeczytali sobie uważnie stronę szóstą, 3) że film z dziedziny modelarstwa lo'niczego ukończono.

Teraz rzut oka na zagranicę (jako, że w tym numerze nie dajemy „Ze świata”).

Italia. 21 kwietnia otwarto olbrzymie lotnicze centrum doświadczalne na miejscu osuszonych błot pontyjskich. Całe miasto. Niedaleko od Littorii. Nazwano je „Guidonia” na cześć słynnego pioniera lotnictwa włoskiego, gen. Aleksandra Guidoni, który zginął próbując spadochron własnej konstrukcji.

Niemcy. Naród ofiarował w dniu urodzin Kanclerza Rzeszy eskadrę samolotów myśliwskich im. Richthofena — o typach i ilości samolotów prasa niemiecka milczy.

Z. S. S. R. trenuje swych obywateli w skokach ze spadochronami. Znakomitszych skoczków dekoruje się nawet orderami. Czy jest to wyrabianie „instynktu ptasiego”, czy, być może, zaprawianie przyszłych żołnierzy do skoków na terytorjum nieprzyjaciela w celach dywersyjno - szpiegowskich? Może dzieje się to z myślą o przyszłych desantach powietrznych? Trudno przewidzieć.

Francja wysiła się na coraz większą szybkość w komunikacji pocztowej transoceanicznej. Ostatnio wielki wodnosamolot Santos-Dumont przybył z Buenos Aires do Paryża w rekordowym czasie 3 dni i 6 godzin. Z drugiej strony prasa lotnicza poświęca coraz więcej miejsca dostępnemu dla wszystkich lotnictwu słabosilnikowemu. „Le pou du ciel”, o której niejednokrotnie pisaliśmy zdobywa sobie coraz większe uznanie.

W U. S. A. jedna z fabryk lotniczych (naturalnie bez wiedzy rządu!) wysłała na zamówienie Boliwii maszyny komunikacyjne, które przypadkowo okazały się uzbrojone.

Japonia w tym samym czasie zawarła porozumienie z rządem peruańskim i wysłała tam swoich instruktorów. Czy Stanom Zjednoczonym to bardzo przypada do gustu — niech odpowie mapa.

Od północnych granic Peru do Kanaiu Panamskiego nie jest znowu tak daleko.

Zresztą nie chcę nikomu narzucać awyśli politycznych, ani niepolitycznych. Polityka — to nie mój fach.

PIERWSZA SERJA

Najpierw było uparte pragnienie, ukryte w głębi ludzkich serc, powstałe z chęci wzięcia udziału w wielkiej pracy, która się obok dokonywała. Pragnienie powszechne, ale nie mające jeszcze nazwy, nieskrystalizowane. Wyrażające się nazewną westchnieniami i nieskończonymi zdaniami: „Ej, żeby tak wszyscy...”

I chociaż szary bieg życia nie pozwolił na ciągłe pielęgnowanie w sobie tlącej iskiereki, to przecież ona trwała. Zapadła głęboko, przysypana codziennością, tłumiona powszednimi troskami, odpędzana aktualnością. Ale trwała. W milionach nieporozumiewających się z sobą ludzi. Jednocześnie. Pomimo kryzysu, biedy i ciężkich czasów.

Z pragnienia tego zrodziła się myśl. Słabutka, nieutrwalona, niepodparta żadnym logicznym wyrozumowaniem, nieposiadająca realnej formy. Wyrażenie jej treści słowami nastęrczałoby wówczas duże trudności. Ale kołatała się w głowach uparcie, a ponieważ zrodzona była z wielkiego pragnienia, więc posiadała cechę zdolną przewyciężyć wszystko — żywotność.

Torowała sobie drogę i stuknęła do różnych głów — mądrych i mniej mądrych, przewidywających i zaślepionych, optymistów i pesymistów, entuzjastów i nałogowych malkontentów. Nie zagościła wszędzie. Na stałe utrwaliła się w mózgach niewielu ludzi.

Ale wzięta na warsztat pracy rozumowej, zaczęła bardzo szybko zastygać przybierając zdecydowane kształty, uwidaczniać się w zdaniach, krzepnąć w hasłach.

W epoce radia, telefonu, drukarskich maszyn rotacyjnych, samolotów komunikacyjnych i ekspresów rozpowszechnienie jakiegokolwiek myśli nie jest rzeczą trudną. Dziesiątki tysięcy odezw, ulotek, plakatów, setki artykułów i przemówień rozniosło po Polsce utrwaloną myśl. Natrafiła ona na podatny grunt. Przecież w milionach ludzi tliła niezagaśnięta iskiereka pragnienia, przecież rzucone hasła były nie czym innym, jak zrealizowaniem tych niejasnych marzeń wyrażających się niedopowiedzianym „żeby tak wszyscy razem”.

Ci, którzy kierowali akcją, przemysleli ją w szczegółach. Wiedzieli, że rzucone hasła znajdują oddźwięk przede wszystkim wśród ludzi pracy. Ta kategoria ludzi zwykła mie-

rzyć poczynania nie według szumnych zapowiedzi, a według końcowych wyników. Hasła te musiały więc ściśle określać cel i gwarantować, że zamierzenia zostaną w stu procentach spełnione.

Podjęto pracę. Program nie zawierał wielkich czynów, dających natychmiastową emocję, a nakazywał wytrwanie w codziennej, żmudnej akcji. Wymagał pamięci i dobrej woli. Tych najtrudniejszych do osiągnięcia składników każdej, powszechnej pracy. Zgóry zakładał, że nie można opierać swych zamierzeń na chwilowym wzroście uczucia, lecz wymierzwszy dokładnie możliwości, prowadzić zamierzone dzieło przez długie miesiące i doprowadzić do końca.

Do apelu stanęły liczne zrzeszenia. Zawsze czujna i ofiarna armia, stowarzyszenie i związki urzędnicze, robotnicze, rzemieślnicze, rolnicy, wolne zawody, młodzież szkolna, zrzeszenia kobiece. Odezwały się rychło poszczególne połacie Rzeczypospolitej. Dobroduszy i ofiarni mieszkańcy Wileńszczy-

zny, zaprawieni w ekonomicznych walkach Pomorzanie i Poznaniacy, realni i na zimno obliczający Ślązacy, zapalni Krakowiaczy, uparte Mazury, energiczni Lubliniacy, twardzi mieszkańcy ziemi kieleckiej. Zgłosił się do apelu zawsze wierny Lwów, kresowa Ziemia Wołyńska, Poleska i rolnicze Podlasie.

Wyteżona i uparta wola jednoczyła te poczynania milionowych rzesz w jedno ognisko. Kierowała w jedno łożysko drobne odruchy ofiarności. Niewidzialne nici porozumienia wiązały tysiączne ośrodki pracy, łączyły we wspólnym celu oddanych, bezimiennych pracowników.

W dniu 26 kwietnia 1935 roku Prezes Zarządu Głównego L. O. P. P. i Komite'u Żwirki i Wigury Gen. Dvw. inż. L. Berbecki, przekazał poszczególnym fundatorom pierwszą serię samolotów szkolnych, zakupionych z drobnych składek obywateli. Otrzymały samoloty te wszystkie zrzeszenia, które uczestniczyły w ogólnej akcji zbiórkowej, a więc: Okrąg Krakowski L. O. P. P., Lubelski Pomorski, Śląski, Kielecki, Wileński, przydzielono również samolot Związkowi Strzeleckiemu. Pozostali fundatorzy otrzymają należne im samoloty po ukończeniu przez fabrykę drugiej serii. T. K.

Prezes Zarz. Gł. gen. dyw. inż. L. Berbecki przy „RWD8”.

REGULAMIN IV-go KONKURSU

MODELI LATAJĄCYCH WODNOSAMOLOTÓW

ZAPOCZĄTKOWANEGO W R. 1930 PRZEZ „LOT POLSKI”
ORGANIZOWANY PRZEZ ZARZĄD GŁÓWNY L. O. P. P.

W DNIU 22.VI.35 R.

1. Zawody odbędą się w Warszawie w dn. 22.VI.35 r.

2. Udział w Konkursie mogą brać amatorzy i instruktorzy w dwóch oddzielnych grupach.

3. Do grupy instruktorów zalicza się modelarzy, którzy prowadzą wykłady modelarstwa na dowód czego posiadają zaświadczenia odnośnego Okręgu bez względu na to, czy pobierają wynagrodzenie, czy pracują honorowo.

4. Instruktorzy muszą posiadać modele własnej konstrukcji. Wszelkie kopie modeli krajowych, czy też zagranicznych nie będą do konkursu dopuszczone.

5. Każdy model powinien posiadać na widocznym miejscu 9 cm² powierzchni do umieszczenia stempla jury i kolejnego numeru startu.

6. Każdy z uczestników może demonstrować modele wykonane tylko przez siebie w ilości dowolnej.

7. Termin nadsyłania zgłoszeń upływa w dniu 16.VI.35 r. Zgłoszenia telegraficzne są dopuszczalne, muszą być jednak potwierdzone pisemnem zgłoszeniem, przyczem stempel pocztowy tego zgłoszenia nie może nosić późniejszej daty jak 16.VI.35 r.

8. Modele dzielą się na 2 klasy:

A — kadłubowe.

B — dowolne.

Klasa A — modele kadłubowe — do tej klasy będą zaliczone modele z kadłubem względnie o kadłubie pływaku całkowicie krytym o przekroju minimalnym 2½% powierzchni skrzydeł, wyrażonym w cm². Stateczniki modelu muszą znajdować się poza tylną krawędzią skrzydła. Modele o jednym centralnym pływaku z gumą umieszczoną

nazewnątrzą będą mogły być zaliczone do kadłubowych, o ile długość gumy nie będzie większa od długości pływaka (rozumie się przez to, że w wypadku, gdy model jest o 2-ch lub więcej ilości śmigieł to poszczególne gumy nie mogą przekraczać długości pływaka).

Klasa B — modele dowolne. Do tej klasy zaliczone będą modele dowolnych rozmiarów i kształtów.

9. Modele biorące udział w Konkursie muszą być pędzone gumą.

10. Modele startujące w klasie A nie mogą startować w klasie B i odwrotnie.

11. Modele klasy A i B muszą być zaopatrzone w pływaki, pozwalające im na start z wody.

12. Każdy model klasy A i B winien wykonać po 3 loty, startując z wody.

13. Popychanie modelu jest niedozwolone. Trzy plus jednokrotne popchnięcie modelu przez zawodnika — powoduje wykluczenie zawodnika z zawodów.

14. Modele klasy A i B współzawodniczą o zdobycie największej ilości punktów, uzyskanych za czas lotu. Punkty oblicza się według wzoru $10T$ gdzie T oznacza czas mierzony w sekundach ze ścisłością do $\frac{1}{10}$ sekundy.

15. Modele klasy A i B dodatkowo otrzymują za każde poprawne wodowanie (bez wyrócenia się) 33% ogólnej ilości uzyskanych punktów.

16. W związku z ograniczonym miejscem wodowania, postanowiono, że w wypadku wylądowania modelu, na żądanie zawodnika, może odbyć się lot dodatkowy tego modelu w celu wykazania zdolności modelu do wodowania (start może być z ręki).

17. Przy obliczaniu punktów dla modeli

klasy A i B będzie brany pod uwagę najlepszy lot.

18. W razie uzyskania jednakowej ilości punktów przez 2 modele w klasie A i B pierwszeństwo mają modele lepiej wykonane.

19. W wypadku napotkania przeszkody niewynikającej z winy zawodnika, na żądanie zawodnika może być start powtórzony.

20. Każda klasa przewiduje po 2 nagrody w postaci cennych przedmiotów dla grupy amatorów, a po jednej pieniężnej dla instruktorów.

21. Nagrody będą przyznane bez względu na ilość zgłoszonych modeli w każdej klasie, o ile osiągną minimum: dla instruktorów czas lotu 15 sek. dla amatorów 10 sek. po oderwaniu się od wody.

22. Puchar im. inż. Pułk. K. Meyera będzie przyznany temu zawodnikowi, który osiągnie swoim modelem najdłuższy dystans przy starcie z wody z poprawnym wodowaniem bez wyrócenia się modelu.

23. W rozgrywce o puchar przechodni im. płk. Meyera nie będą wykonywane dodatkowe loty, lecz będzie brany pod uwagę najlepszy wynik, osiągnięty podczas rozgrywek o najlepszy czas.

24. O przerwaniu zawodów względnie odłożeniu może decydować jedynie Jury.

25. Każdy zawodnik może wnieść reklamację do Jury najdalej w 15 minut po ogłoszeniu zakończenia konkursu.

26. Wszelkie reklamacje rozstrzyga ostatecznie Jury do którego należy całkowicie kwalifikacja wyników zawodów.

27. Na konkursie pozaregulaminowo mogą demonstrować zawodnicy modele o różnego rodzaju napędzie, które o ile Jury uzna za stosowne, otrzymają wyróżnienie.

R O Z W Ó J L. O. P. P.

Na ostatnim Walnem Zebraniu mieliśmy sposobność zapoznania się z działalnością L. O. P. P., jej rozwojem, a szczególnie ze sprawozdaniem Zarządu Głównego za rok 1934 i programem prac na rok 1935.

Szereg poglądowych tablic statystycznych zobrazował nam zupełnie wyraźnie, jak rozwija się nasza organizacja i jej poszczególne okręgi. Wszędzie, na każdym polu działalności Zarządu Głównego i Okręgowych widać zdecydowany postęp tak pod względem personalnym, jak i finansowym oraz materialnym.

Dziś, gdy na całym świecie następuje wyścig zbrojeń powietrznych, gdy jesteśmy świadkami odbudowy wojskowej potęgi powietrznej Niemiec i ogromnej rozbudowy lotnictwa rosyjskiego, — godziłoby się specjalnie poświęcić uwagę zadaniom obrony powietrznej i przeciwgazowej Polski.

Niebezpieczeństwo powietrzne zagraża nam wszystkim w równym stopniu. W Polsce niema miejscowości, która by była zabezpieczona przed napadem z powietrza, dzięki swej odległości do granicy wschodniej czy zachodniej. Atak lotniczy w przyszłej wojnie będzie skierowany w pierwszym rzędzie przeciwko ludności cywilnej, aby ją z miejsca zdemoralizować, załamać jej ducha, zdezorganizować i uczynić niezdolną do akcji wojennej. Atak taki przyjdzie niespodziewanie, zaskoczy nieprzygotowanych i będzie właściwym wypowiedzeniem wojny, z pominięciem dotychczasowego szablonu dyplomatycznego w tej dziedzinie.

Przygotować społeczeństwo do obrony przeciwlotniczej już w czasie pokoju to jedna z wielu trosk szeregu państw, którym bezpieczeństwo swych obywateli leży na sercu. Mówimy i o obronie „przeciwgazowej”, bo nie możemy zapominać, że każdy atak lotniczy może być równocześnie i atakiem gazowym. Żadne zobowiązania międzynarodowe, co do nieposługiwania się bronią chemiczną, od tego nas nie uchronią, tak jak nie uchroniły w czasie wielkiej wojny.

U nas troskę o przygotowanie ludności do obrony

przeciwlotniczo-gazowej wzięła na swe barki Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Obowiązek niezmiennie zaszczytny, ale i ciężki zarazem. Powodzenie akcji mającej na celu bezpieczeństwo ludności może tylko wtedy wydać owoce, jeśli cała ludność do tej akcji przystąpi, we własnym, dobrze zrozumiałym interesie.

Tablice statystyczne, o których mowa na wstępie, wykazują nam wzrost członków L. O. P. P. i finansów, przeznaczonych na obronę. Rozwój organizacji cieszy nas i raduje, ale to nie dowód, że jest wystarczającym, jak na państwo, liczące około 33 milionów ludności.

Tu nie można nic owijać w bawełnę, a śmiało patrzeć prawdzie w oczy. Wyścig zbrojeń, o którym mówiliśmy, musi doprowadzić wcześniej, czy później, do konfliktu, a wówczas biada narodom nie przygotowanym do obrony.

Najlepszym czynnym środkiem obrony powietrznej jest własne silne lotnictwo, dlatego L. O. P. P. poświęca najwięcej ze swego budżetu na rozwój lotnictwa polskiego. Drugim czynnikiem bezpieczeństwa to uświadomienie ludności i przygotowanie jej do obrony. I tutaj widzimy, że L. O. P. P. dostatecznie docenia wagę i znaczenie o. p. g. z, poświęcając jej odpowiednie środki w swym budżecie. Tylko na tej drodze będzie można uświadomić ludność, wyszkolić ją, zaopatrzyć i przygotować do obrony.

Tej jednak ludności, która pozostaje bierną na hasła, rzucane jej z mocą przekonywującą o konieczności przygotowania się do obrony, dopiero istotne niebezpieczeństwo otworzy oczy. Oby jednak nie było zapóźno, nie czas wtedy będzie na żale i wyrzuty, wobec samego siebie i swych najbliższych.

Wykazując stały rozwój organizacji, dzięki sprężystemu kierownictwu i maksimum dobrej woli ludzi współpracujących nad jej rozwojem, mamy nadzieję, że i tą drogą przekonamy opornych i opieszłych do połączenia się z nami, dla wspólnego dobra, którego hasłem naczelnym jest bezpieczeństwo kraju i jego ludności przed niebezpieczeństwem, zagrażającym z powietrza.

S T A T Y S T Y K A

Tablica Nr. 1. Wykres ilości członków L. O. P. P. z podziałem na kategorie.

Wykres ten obrazuje ilość członków rzeczywistych i popierających w poszczególnych Okręgach na dzień 1 stycznia 1935 r.

Z wykresu tego widać, że najliczniejszym Okręgiem jest Okręg lwowski, następnie śląski, warszawski, poznański i t. d.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że w liczbie członków popierających przeważa młodzież szkolna, to z wykresu widzimy, że najwięcej tej młodzieży gromadzi Okręg lwowski, a członków rzeczywistych Okręg warszawski stołeczny. Stosunek członków rzeczywistych do popierających jest naogół utrzymany w jednych ramach, za wyjątkiem Okręgu stołecznego, gdzie ilość członków z Kół szkolnych wydaje się być trochę zamałą, jak na stolicę Państwa.

Tablica Nr. 2. Wykres przyrostu członków w poszczególnych Okręgach za 1934 rok.

Wykres wykazuje stały wzrost członków za 1934 r. we wszystkich Okręgach L. O. P. P. za wyjątkiem Okręgu poznańskiego, i w minimalnej ilości krakowskiego kolejowego. Bardzo pociesającym objawem jest olbrzymi przyrost członków w Okręgu śląskim (55.640).

Tablica Nr. 3. Tabela porównawcza wpływów finansowych w poszczególnych Okręgach L. O. P. P. za 1934 rok.

Jak widzimy z tabeli, prawie wszystkie Okręgi wykazują daleko większe cyfry w wykonaniu budżetu, aniżeli je

preliminowano. Jest to wynik niezmiennie zadawalający i świadczy o stałym rozwoju naszej organizacji.

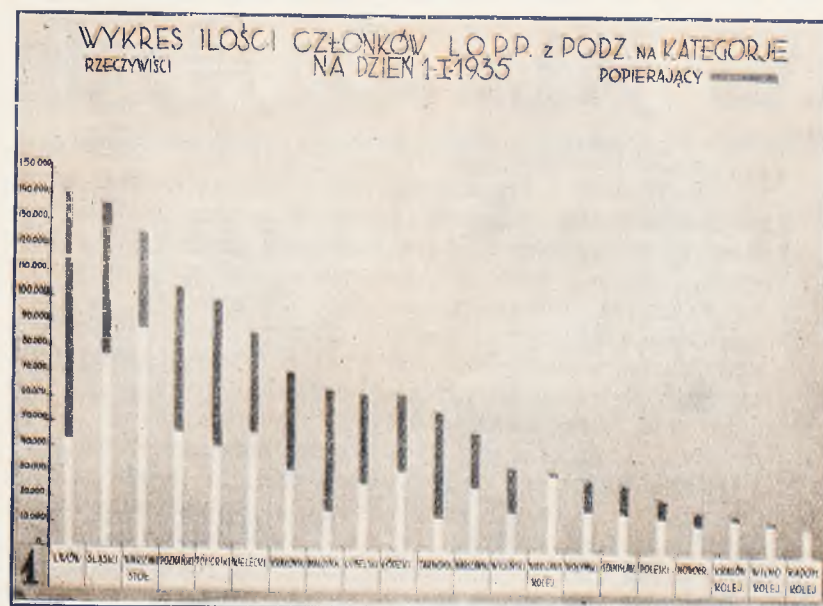
Tablica Nr. 4. Tablica porównawcza wpływów i wydatków w procentach.

Tablica ta łączy się z tablicą poprzednią i obrazuje w procentach wzrost wpływów i wydatków, w stosunku do sum preliminowanych. Jak widzimy — sumy budżetowe we wszystkich Okręgach były brane bardzo ostrożnie. Rzeczywistość zrobiła miły zawód, wykazując przeciętnie po stronie wpływów 131% a po stronie wydatków 117% sum naszego preliminarza budżetowego. A zatem osiągnęliśmy i wykonali w 1934 r. więcej, aniżeli przewidywali.

Tablica Nr. 5. Przewidywane wpływy Zarządu Głównego L. O. P. P. na 1935 r.

Projekt budżetu Zarządu Głównego, graficznie na tej tablicy obrazuje, jakie przewiduje się wpływy w 1935 r. Największą cyfrę osiągnie Zarz. Gł. ze statutowych wpłat Okręgów Wojewódzkich. Bardzo silne wzmocnienie budżetu Zarządu Głównego da Komitet Żwirki i Wigury oraz Fundusz Budowy Szkoły Gazowej. Przedsiębiorstwa dochodowe prowadzone przez Zarząd Główny powinny dać sumę przewidzianą w budżecie, jednak w tej dziedzinie, zależnej nie tylko od konjunktury gospodarczej, ale też i od czynników postronnych na które nieraz niema wpływu Zarząd Główny, mogą sprawić pewien zawód.

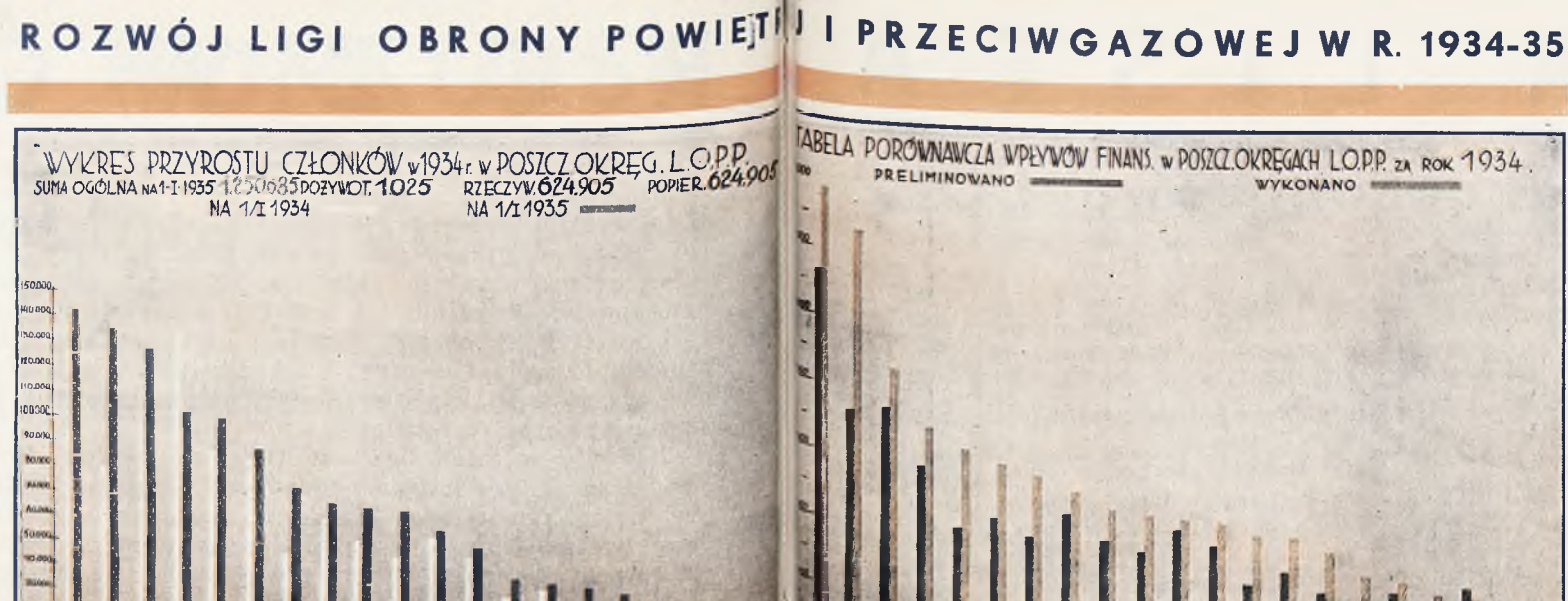

Tablica Nr. 6. Wydatki na 1935 rok.

W zależności od wpływów kształtują się wydatki Zarządu Głównego.

Tablica ta obrazuje w jakim kierunku idą dążenia i wysiłki Zarządu Głównego, jeśli chodzi o zagadnienia obrony przeciwlotniczo-gazowej. Rzucane hasło „Uczmy się latać” nie może pozostać pustym frazesem. Jeśli uznajemy, że najlepszym i najskuteczniejszym czynnikiem obrony powietrznej Państwa jest lotnictwo, to musi się wysiłki skierować głównie w tym celu. I tak zrobiono.

Nie znaczy to, aby Zarz. Gł. nie doceniał ważności czynników obrony bierniej-przeciwlotniczej i przeciwgazowej. Docenia ją w zupełności — niemniej jednak w budżecie musiał postawić ją na drugim miejscu, ze względu na palące potrzeby naszego lotnictwa. Daleko większa cyfra budżetu lotniczego w stosunku do obrony OPLG znajduje swoje uzasadnienie również i w sumach oddanych Zarządowi Głównemu do dyspozycji przez Komitet Żwirki i Wigury, który dziś po rezygnacji Polski z udziału w Turnieju 1936 r. nastawił kierunek swej działalności na zbieranie funduszy na rozwój szybownictwa i lotnictwa sportowego. Bardzo dodatnio świadczącym objawem o sprawności

Tablica Nr. 8. Ogólny wykres ilości członków i dochodów budżetowych za ostatnie 4-ry lata.

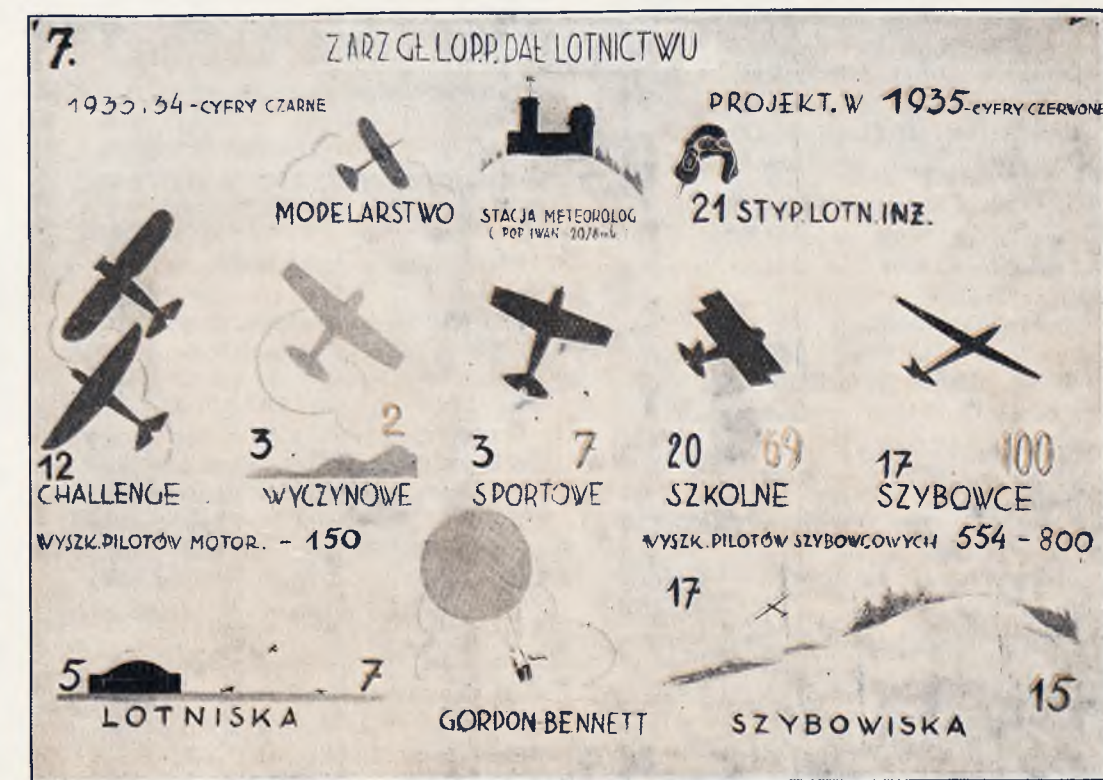
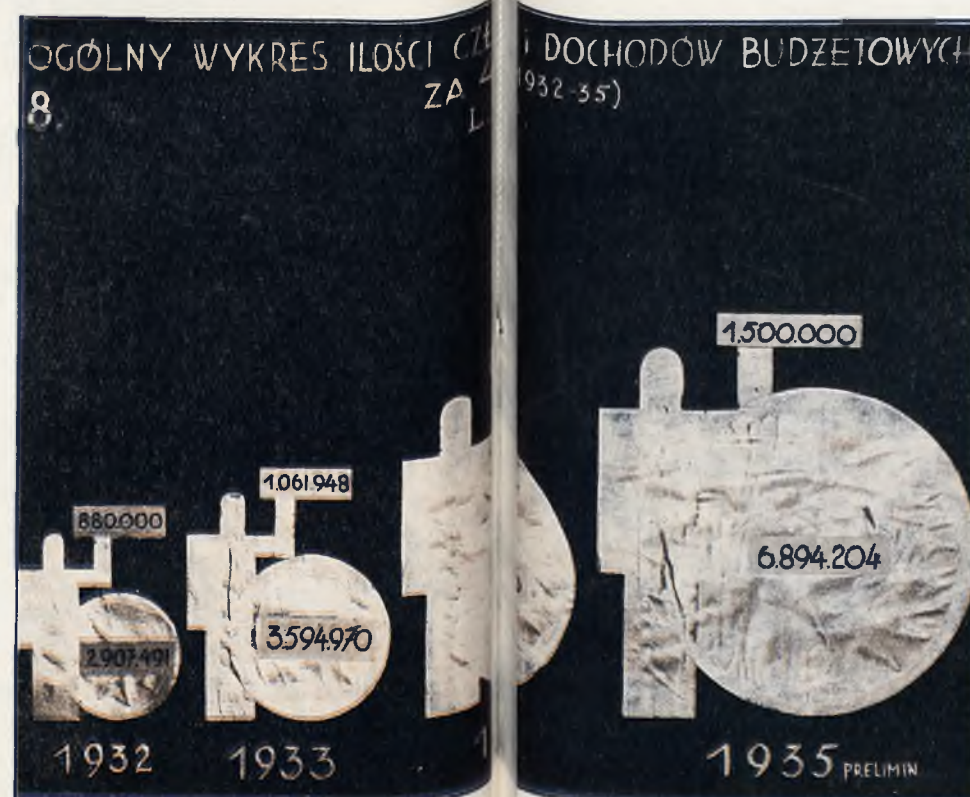
Cyfry podane na tabeli obrazują zupełnie wyraźnie rozwój L. O. P. P. zapoczątkowany w 1933 roku.

Widzimy olbrzymi wzrost liczby członków i wzrost sum budżetowych. O żywotności i wartości tego rodzaju organizacji wyższej użyteczności, jaką jest L. O. P. P., dowodzi najlepiej masowy przypływ nowych członków i bardzo silny oraz stały wzrost dochodów, przeznaczonych na cele obrony Państwa i jego ludności. Wzmoczenie środków obronnych jest równoczesnem wzmocnieniem mocy i potęgi Państwa jako mocarstwa. Plusy osiągnięte w tej dziedzinie są godne podkreślenia jeszcze i dlatego, że nastąpiły w okresie kryzysu gospodarczego, a więc w czasie niekorzystnym dla wszelkich akcji opartych na ofiarności publicznej. Przewyciężenie trudności stąd wynikłych dowodzi o coraz większem zrozumieniu obywatelskiem i patriotycznym naszego społeczeństwa.

Bardzo wielki udział, bo aż 50% zasług przypada na nasze młode pokolenie — na uczącą się młodzież.

Cyry podane przy figurze 1935 r. są cyframi spodziewanymi i według wszelkiego prawdopodobieństwa w tym roku zostaną osiągnięte. **A. Woityga, mjr.-pil.**

A. Wojtyga, mjr.-pil.

C Z W A R T A L I S T A

osób odznaczonych odznaką honorową LOPP Z okazji XII Tygodnia LOPP

1) ZARZĄD GŁÓWNY L. O. P. P.:

I stopień — odznaka złota:

Gebel Leopold, ppłk. dypl.
Godlewski Kazimierz, inż., dyr. Wojsk. Wytw. Sprz. p-gaz. w Radomiu.
Kaliński Emil, inż., Minister Poczty i Telegrafów.
Kandel Marjan, dr., dyr. Dep. Przem. Min. Przem. i Handlu.
Lepecki Mieczysław Bogdan, kpt.
Maciejowski Mieczysław, płk., Szef Dep. Uzbr. M. S. Wojsk.
Masny Karol, płk. Szef Dep. Int. M. S. Wojsk.
Miodoński Szymon, ppłk. dypl. w Krakowie.
Myśliński Mieczysław, Naczelnik Wydz. M. S. Wewn.
Nowodworski Adam, Insp. P. P., Naczeln. Wydz. w Kom. Gł. P. P. Skarbnik Zarz. Gł. LOPP.
Piłsudska Aleksandra.
Sekunda Włodzimierz, mjr.
Staniszewski Wacław, WMin. Skarbu.
Tański Czesław, art. malarz i konstruktor.
Wojciechowski Władysław, inż. mjr. vprezes Zarz. Gł. LOPP.

II stopień — odznaka srebrna:

Freundlich Fryderyk, inż. w Krakowie.
Ostrowski Władysław, mjr. Szef Kier. Zaop. Uzbr. M. S. Wojsk.
Przygoda Władysław, dr. przewodn. War. Kom. Org. dla Prop. LOPP wśród ludn. żyd.

2) BIAŁOSTOCKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Drożański Józef Mieczysław, starosta pow. w Grodnie.
Dura Aleksy, dyr. P. A. S. T. w Białymstoku.

II stopień — odznaka srebrna:

Gortatewicz Jerzy, adw. w Sokółce.
Łappo Józef, Kier. Ref. Wojsk. Starostwa Pow. w Grodnie.
Niedźwiedzki Michał, ppłk. w st. sp., Sekr. Zarz. Obw. Pcw. LOPP w Grodnie.
Wójcik Edward Franciszek, Ref. Wojsk. Starostwa Grodzkiego w Białymstoku.

III stopień — odznaka brązowa:

Bajfa Franciszek, inż. Kier. Nadleśnictwa w Gródku.
Białous Piotr, Prezes Koła LOPP w Korycinie.
Klimowicz Eljasz, rolnik w Grzybowszczyźnie.
Kuźmicki Witold, ksiądz dr., proboszcz parafii w Zabłudowie.
Możejko Michał, urzędn. państw. w Sokółce.
Nowicki Stanisław, kier. Działu Ewid. Egzekuc. w Suwałkach.

Pichlerówna Halina, sekr. biura Obw. Pow. LOPP w Białymstoku.

Wojnowski Ryszard Jerzy, instr. modelarni LOPP w Grodnie.

3) KIELECKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Grabowski Czesław Paulin, insp. P. P., Komendant Woj. P. P., Prezes Okr. Woj. LOPP w Kielcach.

Kwieciński Otm. ar. Zygmunt, dyr. huty „Ludwików” w Kielcach.

II stopień — odznaka srebrna:

Budkowski Eustachy, inż. vice-dyr. Wytw. Broni w Radomiu.

Gliński Bohdan, dr. med. dyr. szpitala w Opatowie.

Hendrich Józef Bronisław, mgr. mjr. K-mdt. P. K. U. Ostrowiec.

Kraczkiewicz Zygmunt, inż. Kier. Laboratorium Państw. Fabr. Amun. w Skarżysku.

III stopień — odznaka brązowa:

Czerwiński Kacper, adm. fabr. w Częstochowie.

Kacperski Gustaw, urzędn. Państw. Wytw. Prochu w Pionkach.

Kronenblum Szaja, przem. w Końskich.

Krzywicki Tadeusz, rachm. Państw. Fabr. Amun. w Skarżysku.

Mrozowska Zofia, przewodn. Koła LOPP w Ostrowcu.

Nowicki Jerzy, leśn. Państw. Nadleśn. Łągów.

Ślarczyński Adam, prof. gimn. w Kielcach.

Tatarski Stefan, naucz. szk. pow. w Ostrowcu.

4) KRAKOWSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Wnęć Władysław, dr. starosta pow. w Krakowie.

Wójcicki Aleksander, ppłk. kier. Okr. Urz. W. F. i P. W. w Krakowie.

II stopień — odznaka srebrna:

Czaderski Tadeusz, inż. w fabr. cementu Firlej w Górcie.

Reszczyński Aleksander Stanisław, nadkomisarz P. P., K-mdt. P. P. m. Krakowa.

Rupniewski Mikołaj, urzędnik poczt. w Krakowie.

Wyżykowski Kazimierz, dr. wicestarosta w Wadowicach.

III stopień — odznaka brązowa:

Bincerówna Karolina, dr. prof. gimn. w Krakowie.

Bronikowski Władysław, techn. w Z. F. Z. A. w Mościcach.

Ciesielczyk Piotr, k-mdt. Zaw. Str. Poż. w Starym Sączu.

Dawid Antoni, markarz Państw. Kop. Węgla Brzeszcze.

Doński Franciszek, techn. Pow. Zarz. Drogowego w Białej.

Kajtoch Eugeniusz, urzędn. sąd. w Wadowicach.

Kozdroń Bronisław, instr. oplg. Obw. Pow. LOPP w Tarnowie.

Krzywdziak Eugeniusz, urzędn. w Zakł. Psychiatr. w Kobierzynie.

Szybowski Marjan, z-ca Kier. Pow. Zarządu Drog. w Krakowie.

Wijasiński Józef, buchalter fabryki Solway w Borku Fałęckim.

Zieliński Władysław, prof. gimn. w Dębicy.

5) KRAKOWSKI OKRĄG KOLEJOWY:

II stopień — odznaka srebrna:

Danielski Marjan, kier. biura osob. Warszt. Gł. P. K. P. w Nowym Sączu.

Kwiatkowski Leopold, stolarz w Warsztatach Gł. P. K. P. w Nowym Sączu.

Łabęcki Romuald, ref. P. K. P. w Krakowie.

Rzepka Karol, ref. P. K. P. w Krakowie.

III stopień — odznaka brązowa:

Kędzior Fryderyk, st. asyst. P. K. P. w Krakowie.

Krawczyk Franciszek, st. majster w Krakowie.

6) LUBELSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Chmielnikowski Tomasz, dr. nacz. Wydz. Wojsk. Urz. Wojewódz. w Lublinie.

Szaynowski Marjan Bronisław, nacz. Wydz. Samorz. Urz. Woj. w Lublinie.

II stopień — odznaka srebrna:

Maczaraświłł Dawid, prof. gimn. w Białej Podlaskiej.

Ślotwiński Stanisław, dyr. ubezp. społ. w Siedlcach.

Sońta Władysław, ref. star. pow. w Hrubieszowie.

Szczepkowski Tadeusz, k-mdt. P. P. na pow. Siedlecki.

III stopień — odznaka brązowa:

Hoffer Michał, drogista w Białej Podlaskiej.

Karpiński Franciszek, ogrodnik w Trawniskach.

Kozyrowa Aniceta, naucz. szk. powsz. w Wielączy.

Lecewicz Józef Antoni, nacz. Miejskiej Str. Ogn. w Lublinie.

Michałowski Wacław, burmistrz m. Stoczka.

Olszewski Bronisław Józef, ref. Wojsk. Starostwa we Włodawie.

Otto Tadeusz, leśniczy Ordynacji Zamojskiej w Ciosmach.

Pedzikowski Kazimierz, dr. wet. w Tyśzowcach.

Pędich Jan, fotograf w Sokołowie Podlaskim.

Rykowski Jan, dyr. K. K. O. w Siedlcach.
Szewczyk Józef Zygmunt, sekr. gm. Milanów.

Wiąsyk Paweł, przod. P. P., instr. III kat. OPLG w Tomaszowie Lub.

7) LWOWSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Chmielewski Tadeusz, starosta pow. w Drohobyczu.

Łahociński Zygmunt, dr. vicedyr. Polminu w Drohobyczu.

Skwarczyński Bolesław, dr. starosta pow. w Sanoku.

Stępień Kazimierz, starosta pow. w Krośnie.

Tęczyński Stanisław, mgr. praw., nacz. Okr. Adm. Miar we Lwowie.

II stopień — odznaka srebrna:

Bergman Stanisław Kazimierz, właśc. realności w Krośnie.

Korpak Jan, mjr. w st. sp., Kier. Pow. KKO w Przemyślu.

Krajewski Marjan Józef, prokurent B. G. K. we Lwowie.

Mally Marjan, prof. gimn. S. S. Boromeuszek w Łańcucie.

Miączyński Kazimierz, em. sekr. starostwa w Gródku Jagiellońskim.

Wołoszański Włodzimierz, prof. gimn. w Nisku.

III stopień — odznaka brązowa:

Bajorek Rudolf, nacz. kanc. star. w Łasku.

Bartoszewski Andrzej, urzęd. Urz. Skarb. we Lwowie.

Bernaczek Marjan, referendarz Urz. Skarb. w Turce.

Brzeziński Tadeusz, kanc. DOKP we Lwowie.

Deisenberg Krzysztof, instr. rejonowy oplg w Przemyślu.

Gelitowski Leon, prof. gimn. w Przemyślu.

Jarnuszkiewicz Stanisław, urzęd. przyw. w Krośnie.

Kluczycki Mieczysław, przod. P. P. w Turce n. Stryjem.

Kuczera Władysław, urzęd. raf. nafty w Jedliczach.

Leputa Wacław, asesor DOKP we Lwowie.

Lonc Tomasz, przod. P. P. w Kolbuszowej.

Postępski Romuald, urzęd. w Iwoniu.

8) ŁÓDZKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Angiewicz Henryk Wiktor, prezes sądu okr. w Piotrkowie.

Torwiński Józef, dr. insp. P. P. k-mdt. woj. P. P. w Łodzi.

II stopień — odznaka srebrna:

Ciećwierz Edward, nacz. urzęd. poczt. teleg. w Tomaszowie Mazowieckim.

Dunin Władysław, inż. nacz. Wydz. Wodn. w Koninie.

Kalinowski Mieczysław Jan, dyr. Zarz. Miejskiego w Łodzi.

Ruka Józef, z-ca starosty pow. w Brzezinach.

III stopień — odznaka brązowa:

Białobłocki Stanisław, nacz. urzędu poczt. w Turku.

Broszkowski Leon, ref. zarz. m. Łęczycy.

Chojnacki Jan, mgr. właśc. apteki w Rychwale.

Gajda Jan, st. przod. P. P. w Łasku.

Jung Joś, właśc. nieruchomości w Wieluniu.

Lubiński Jan, skarbnik cukrowni w Zbiersku.

Rutkowski Tadeusz, właśc. mag. konf. w Zduńskiej Woli.

Siniarski Stefan, dr. med. lekarz rej. w Wolborzu.

Tscheu Juliusz, kier. fabr. man. w Kaliszu.

Urbaniak Józef, technik w fabr. I. K. P. w Łodzi.

Walkowski Antoni, przem. w Wieruszowie.

Żelanowski Józef, ref. wojsk. w starostwie pow. w Radomsku.

9) NOWOGRÓDZKI OKRĄG WOJEWÓDZKI.

I stopień — odznaka złota:

Lechowicz Jan, inż. ref. Urzędu Woj. w Nowogrodku.

Tarnecki Wilhelm, notariusz w Nowogrodku.

II stopień — odznaka srebrna:

Cwalinowa Marja, skarb. obw. pow. LOPP w Stołpcach.

Cyraski Ignacy, ks. Dziekan w Wasiliszkach.

Lassociński Zygmunt, inż. dyr. Państw. Szk. Rzem. Przem. w Lidzie.

Woroniec Józef, naucz. szk. powsz. w Stolinie.

III stopień — odznaka brązowa:

Apanasewicz Maciej, technik — kreślarz Zarz. Drogowego w Baranowiczach.

Bitus Konstanty, naucz. w Lubczu.

Bylina Kazimierz, sekr. gminy Zuchowice.

Gumiński Władysław, naucz. szk. powsz. w Nalibokach.

Jakrzyk Władysław, prac. kolejowy w Domanowie.

Jakubowski Adolf, sekr. gminy Żołudek.

Lichtman Kalman, naucz. w Lidzie.

Podkościelny Stanisław, nadleśniczy w Więzowcu.

10) POLESKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:

Mancewicz Stanisław, mjr. w st. sp., nacz. wydz. wojsk. Urz. Woj. Poleskiego.

II stopień — odznaka srebrna:

Branicki Stanisław, ref. starostwa w Stolinie.

Kuczyński Jan, podinsp. P. P. z-ca kmdt. woj. P. P. w Brześciu n. B.

Peszowski Roman, por. w Brześciu n. B.

Szczepaniak Jan, urzędnik Wydz. Pow. w Łunińcu.

III stopień — odznaka brązowa:

Gibuła Feliks, naucz. w Linowie.

Leszczyńska Marja, naucz. w Łuninie.

Mścichowski Leonard Zdzisław, urzęd. elektr. miejskiej w Brześciu n. B.

Olszewski Franciszek, podref. izby skarbowej w Brześciu n. B.

Sielecki Abram, felczer w Prużanie.

Sołtysiak Leon, naucz. w Hańcewiczach.

Wieczorko Konstanty, naucz. w Łunińcu.

Zimny Ludwik, urz. gminy Czuczewicze.

11) POMORSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI.

I stopień — odznaka złota:

Kossior Stefan, prezes Izby Skarbowej w Grudziądzu.

Kozubek Włodzimierz, inż. dyr. okr. poczt i teleg. w Bydgoszczy.

II stopień — odznaka srebrna:

Grochowski Stanisław, em. insp. szkoln. w Chojnicach.

Krzywobłocki Stanisław, kpt. kwat. Morskiego Dyw. Art. Przeciwołtn. w Gdyni.

Stachowiak Antoni, instr. wagonu oplg. w Bydgoszczy.

Zembowski Stanisław, inż. kier. fabr. Hersfeld i Victorius w Grudziądzu.

III stopień — odznaka brązowa:

Jędrzejewski Stefan, sekr. dyr. okr. poczt i tel. w Bydgoszczy.

Kotecki Józef, st. asystent PKP w Gdyni.

Lakser Mieczysław, kier. sekr. Sądu Okr. w Toruniu.

Lipkowski Bronisław, naucz. w Bysławku.

Malarkiewicz Jan, kpt. pil. oficer ośw. i instr. Lotniczej Szkoły Strzelania i Bomb. w Grudziądzu.

Murawski Feliks, urzęd. państw. w Nowem Mieście.

Ossowski Leon Paweł, kier. sekr. prokuratury sądu okr. w Toruniu.

Pniowski Stanisław, instr. wagonu oplg. w Toruniu.

Szczerbiński Kazimierz, kpt. k-mdt. obozu PW i WF w Tczewie.

Wec Włodzimierz, podkom. P. P. w Toruniu.

Wieczorkiewicz Stanisław, chorąży marynarki wojennej w Gdyni.

Wojciechowski Franciszek, rolnik w Lulkowie.

12) POZNANSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI.

I stopień — odznaka złota:

Łoboz Stanisław, dr. prezes obw. pow. LOPP w Rawiczu.

Ślawiński Franciszek Wiktor, inż. w Poznaniu.

II stopień — odznaka srebrna:

Juengst Władysław, Wiceprezydent m. Inowrocławia.

Kiciński Adam Leon, inspektor woj. oplg. w Poznaniu.

Kupczyk Stanisław, b. sekr. obw. pow. LOPP w Gnieźnie.

Stachowiak Marjan, asesor starostwa w Gnieźnie.

III stopień — odznaka brązowa:

Adamczyk Stanisław, pow. kontr. sanit. w Wągrowcu.

Dalszy ciąg na str. 14

1 1934 — Otwarcie polskiej linii komunikacyjno-lotniczej Warszawa — Berlin.

1935 — Otwarcie normalnego kursu szyb. w Bezmiechowej.

3 1933 — Zakończenie polskiego rajdu afrykańskiego (ppłk. B. Kwieciński i kpt. R. Hirschbandt na „RWD-5”, 11.369 klm — 75 godz. 09 min.).

5 1935 — Święto pułkowe 1-go Baonu w Toruniu.

1935 — Otwarcie szyb. kursu szkolnego Zw. Strzel. w Okuniewie pod Warszawą.

6 1896 — Fizyk i astronom Samuel Pierpont Langley dokonuje prób z modelem „maszyny latającej” własnej konstrukcji z silnikiem parowym. Wynik: odległość lotu — 900 mtr, pułap lotu — 25 mtr.

7 1933 — godz. 23-ia kpt. S. Skarżyński startuje do lotu przez Atlantyk na RWD-5bis z m. Saint-Louis w Afryce.

1935 — Lotnik stratosferyczny, prof. Piccard wygłosi w Warszawie odczyt p. t. „Środki pomocnicze do badania stratosfery.”

8 1920 — Wódz Naczelny, Marszałek J. Piłsudski osobiście odbiera meldunek od por. obs. Ratomskiego z lotniczego rozpoznania dróg do Kijowa.

1933 — godz. 18 30 kpt. S. Skarżyński po przelocie Atlantyku ląduje w Mace’o w Południowej Ameryce.

1927 — Francuzi Nungesser i Coli na „Niebieskim Ptaku” giną bez wieści podczas przelotu z Europy do Południowej Ameryki.

9 1934 — Prezes Zarządu Głównego LOPP gen. dyw. inż. L. Berbecki oraz Sekretarz Generalny LOPP mjr. pil. A. Wojtyga wręczyli Panu Prezydentowi Rzplitej Polskiej Prof. Dr. I. Mościckiemu maskę przeciwgazową polskiej konstrukcji i produkcji oraz złożyli sprawozdanie z prac LOPP.

1930 — zostaje podpisana umowa między Polską a Rumunią w sprawie stałej lotniczej komunikacji pasażersko - pocztowo - towarowej.

1918 — as francuskiego lotnictwa myśliwskiego kpt. René Fonck w walce powietrznej zestrzelił 6 niemieckich samolotów.

1926 — Amerykanin Komandor Ryszard Byrd osiąga biegun północny na samolocie „Fokker”.

10 1935 — Zakończenie szyb. kursu treningowego w Pińcowie.

1919 — Ang. por. Ready startuje z Nowej Zelandji do etapowego lotu do Europy — ląduje w Anglii 31.V.1919.

11 1924 — niem. konstruktor Schulc zdobywa światowy rekord długości lotu na szybowcu — 8 g. 42 m. 9 s.

1911 — francuz Nieuport w Chalons zdobywa rekord światowy szybkości dla samolotów osiągając średnią szybkość 119.760 klm/godz.

12 1935 — XII Tydzień L. O. P. P.

1926 — Roald Amudsen na sterowcu „Norge” pilotowanym przez płk. Nobile osiąga biegun północny.

13 1930 — francuzi Mermoz, Dabry i Ginier przelatują Atlantyk z Senegalu do Na’alu.

14 1934 — Katastrofa niem. balonu stratosferycznego „Bartsch von Siegfeld”.

15 1920 — Naczelny Wódz, Marszałek J. Piłsudski, wyraża w rozkazie Nr. 4580 III. S. S. L. p. 871 pochwałę i podziękowanie formacjom lotniczym za ich pełną poświęcenia pracę w polu.

1929 — Ogłoszono ustawę o przylotach do Polski i przelotach nad terytorjum Polski obcych statków powietrznych.

1935 — Święto pułkowe 2 pułku lotniczego w Krakowie.

1935 — Otwarcie szyb. kursów treningowych i szkolnych do kat. „B” w m. Polichno.

16 1933 — Pierwszy raz polskie samoloty lecą do SSSR (do Charkowa i Leningradu) z kpt. P. Dudzińskim i kpt. J. Bajaniem biorącymi udział w zlocie gwiazdzistym do Wiednia.

17 1934 — Otwarcie ośrodka propagandy LOPP w Krakowie.

1929 — Pierwszy Kongres Międzynarodowy Lotnictwa Sanitarnego w Paryżu.

18 1919 — Nieudana próba przelotu Atlantyku przez lotników Harry Hawker i Makenza Grenier.

19 1935 — Zakończenie XII Tygodnia L. O. P. P.

1935 — Święto pułkowe 1 pułku lotniczego w Warszawie.

1935 — Aeroklub Republiki Francuskiej organizuje w Etampes zawody o puchar Deutsch de la Meurthe (francuz Delmotte zaatakuję światowe rekordy szybkości na 100 klm i na 1.000 klm).

21 1927 — amerykańnik Karol Lindbergh po przebieciu Atlantyku ląduje w Paryżu.

23 1935 — Święto pułkowe 4 pułku lotniczego w Toruniu

24 1933 — powstało Koło Szybowcowe L. O. P. P. „Start N. 2” w Cieszynie.

1915 — Austriackie samoloty bombardują Wenecję.

1935 — Narodowy dzień lotnictwa w Anglii.

25 1929 — Otwarcie w Katowicach Cywilnej Szkoły Pilotów Aeroklubu Śląskiego.

1928 — Katastrofa sterowca podbiegunowej ekspedycji gen. Nobile.

26 1928 — I-sze Ogólne Zgromadzenie połączonych LOPP i Towarzystwa Obrony Przeciwgazowej.

1929 — Amerykanie Robbins i Kelly utrzymują się na samolocie w powietrzu przy zasilaniu go w paliwo z innego samolotu 172 godz. 34 min.

1910 — Pierwszy lot we Włoszech włoskiego pilota Tabacchi na pierwszym samolocie włoskiej konstrukcji „Caproni”.

1935 — W Toruniu odbędą się zawody balonów wolnych o puchar Plk. Wańkowicza.

27 1931 — Pierwszy lot prof. Piccard’a do stratosfery.

28 1935 — Aeroklub Niemiec urządza krajowy lot okrężny dookoła Niemiec (start w dn. 28 b. m. z Lotniska Tempelhof — zakończenie w dn. 2 czerwca 1935 r.

29 1932 — Poświęcenie i otwarcie szybowiska w Polichnie ufundowanego przez L. O. P. P.

1935 — Aeroklub Italji organizuje Rallye w Gadames.

30 1908 — franc. pilot Delargange przelatuje w Rzymie przestrzeń 12 klm. 750 mtr.

1920 — włoski pilot Ferrarin kończy raid Rzym — Tokio (16.800 klm.).

1935 — Święto klubowe Klubu Lotniczego Podlaskiej Wytwórni Samolotów połączone ze zlotem gwiazdzistym do Białej Podlaskiej.

31 1935 — Święto pułkowe 5 pułku lotniczego w Lidzie.

1919 — Ang. por. Ready ląduje w Anglii po przylocie z Nowej Zelandji (start 10.V.1919).

Pro memoria: Musisz wziąć najczynniejszy udział w organizacji XII Tygodnia LOPP. Pamiętaj, że „Nawet słowik śpiewa w nocy — Tydzień LOPP — to Rewja Mocy”...

3% - wa PREMJOVA POŻYCZKA INWESTYCYJNA

KORZYSTNA LOKATA OSZCZĘDNOŚCI

Dostępna dla wszystkich możliwość wygrania pół miliona i wiele innych premij od 300 do 125 000.— zł.

PIERWSZE LOSOWANIE PREMIJ 1-go WRZEŚNIA 1935 R.

Obligacje, na które padną premje, nie tracą prawa do udziału w dalszych losowaniach.

Wykup obligacji wylosowanych do umorzenia: po 120.—, 125.—, i 130.— zł. za jedną obligację 100.— złotową.

3%-wa PREMJOVA POŻYCZKA INWESTYCYJNA jest papierem na okaziciela, który może być w każdej chwili zrealizowany, a tem samem stanowi całkowicie płynną rezerwę.

Pożyczka wypuszczona jest w złotych w zlocie i daje nabywcy pewność, że nie straci on wyłożonych pieniędzy i oszczędności jego nie ulegną dewaluacji.

TERMIN SUBSKRYPCJI UPŁYWA W DNIU 10 MAJA 1935 R.

LOT I OBRONA PRZECIWLOTNICZO-GAZOWA POLSKI

DWUTYGODNIK
ORGAN OFICJALNY L. O. P. P.
rok wyd. XIII-ty.

Od chwili, gdy organ oficjalny Ligi z miesięcznika stał się dwutygodnikiem zyskuje on sobie pomimo gospodarczo ciężkich czasów, coraz większą ilość prenumeratorów. Pismo nasze w formie dostępnej dla szerokich warstw myślącego społeczeństwa popularyzuje skutecznie lotnictwo, o.p.l.g. i idee Ligi.

Jak szeroko sięga słowo drukowane w Locie i o.p.l.g. Polski zrozumiemy, gdy obejrzymy parę cyfr statystycznych.

A więc:
Prenumerata w łonie Ligi. Przeszło 10 tysięcy Kół otrzymuje „Lot o.p.l.g. Polski”. Jeśli byśmy przyjęli, że tylko 10 osób w każdym Kole zaznajomi się z treścią dwutygodnika — wyniesie to już przeszło sto tysięcy czytelników zorientowanych z tem, co się dzieje w świecie lotniczym u nas i zagranicą. W rzeczywistości liczba ta jest znacznie większa.

Stan prywatnej prenumeraty, wraz z kolportażem w tym roku przekroczył już 4.000, t. j. ilość ogólnego nakładu „Lotu” w r. 1933.

W r. 1934 wypuszczono bezmała 400 tysięcy egzemplarzy „Lotu i o.p.l.g. Polski”, w roku bieżącym liczba ta przekroczy pół miliona.

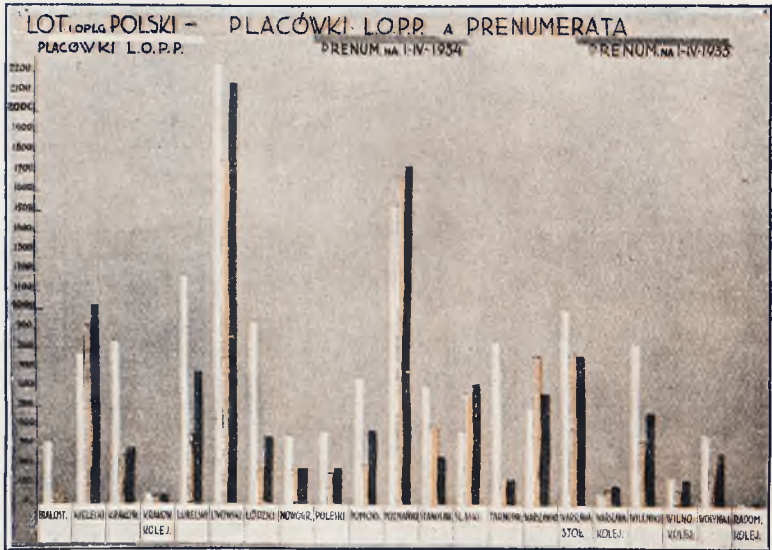
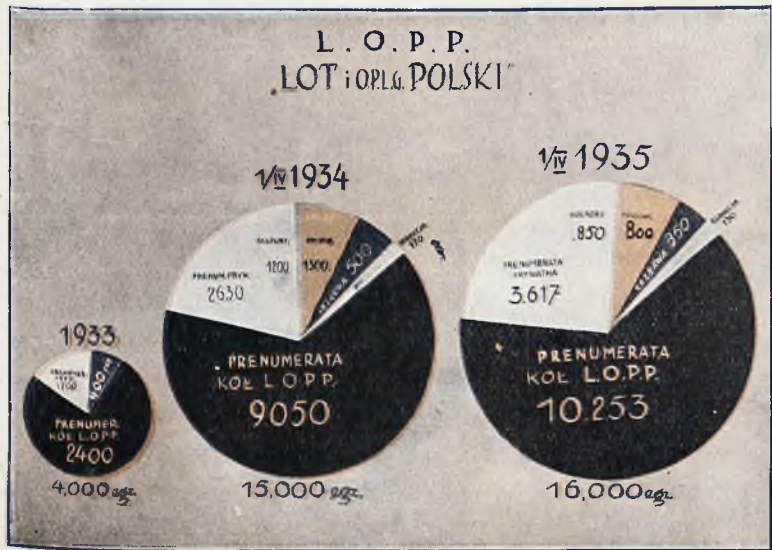
Pismo dąży wytrwale do zupełnej samowystarczalności, nie uszczuplając treści, a doskonaląc szatę zewnętrzną.

Bezpłatnie rozesłano prenumeratorom szereg dodatków.

Lot o.p.l.g. Polski podając wiadomości dokładne, a niemniej popularne, jest pismem dla wszystkich.

Obecnie ponad 50% czytelników naszych stanowi młodzież szkolna szkół wyższych i średnich, pozatem urzędnicy państwowi i samorządowi, nauczyciele, funkcjonariusze państwowi, straż pożarna.

W roku bieżącym zaczęło się interesować naszym pismem ziemiaństwo oraz sfery przemysłowe i kupieckie.

Tablice statystyczne ilustrujące rozwój pisma „Lot i o.p.l.g. Polski”.

LISTA ODZNACZEŃ

dalszy ciąg ze strony 11

Galantowicz Wacław, sekr. obw. pow. LOPP w Ostrowie.

Janiczek Stanisław, kupiec w Pleszewie.

Kierczyński Julian, instr. obw. poczt. w Poznaniu.

Kłupczyński Maksymilian Witold, księgowy cukrowni w Szamotułach.

Krall Roman we Wrześni.

Primke Czesław, skarbnik Koła LOPP w Poznaniu.

Ptak Ignacy, registrator w ref. podatk. w Nowym Tomyslu.

Stanek Władysław, sekr. obw. pow. LOPP w Chodzieży.

Szafranek Jan, instr. obw. pow. LOPP w Kościanie.

Wilczyński Bronisław, asystent wydz. pow. w Wyrzysku Skarbowym.

13) RADOMSKI OKRĄG KOLEJOWY:

I stopień — odznaka złota:

Chodkiewicz Olgierd, nacz. służby DOKP w Radomiu.

II stopień — odznaka srebrna:

Komarnicki Wacław, nacz. I Oddziału Mech. w Skarżysku.

Niemczyk Eustachjusz, instr. oplg. Dyr. kol. w Radomiu.

III stopień — odznaka brązowa:

Bogacki Eugenjusz, st. kanc. 3 Oddz. Mech. w Kowlu.

Imiela Konrad, instr. I Oddz. mech. w Skarżysku.

Michnowski Henryk, rachmistrz I Oddz. Mech. w Skarżysku.

Piwowar Michał, rachmistrz Gł. Warszt. Wag. w Radomiu.

Rabajczyk Bronisław, kanc. Zarz. Kolei Wąskotorowych w Jędrzejowie.

14) STANISŁAWOWSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI.

I stopień — odznaka złota:

Konopka Eugenjusz, podinsp. P. P. k-mdt woj. P. P. w Stanisławowie.

Skłodowski Władysław Józef, starosta pow. w Tłumaczu.

II stopień — odznaka srebrna:

Dereń Jan, kom. P. P. k-mdt pow. P. P. w Nadwórnej.

Illasiewicz Jarosław, mgr. wicestarosta w Stanisławowie.

Krawczyk Edward, ref. oplg. urz. woj. w Stanisławowie.

Lubaczewski Kazimierz, sędzia grodzki w Kałuszu.

III stopień — odznaka brązowa:

Babij Jan, kier. szkoły powsz. w Mykietynicach.

Franta Ferdynand, em. prof. gimn. w Dełatynie.

Inwalski Jan, przod. P. P. w Rohatynie.

Jarosław Mieczysław, urzędn. państw. w Stryju.

Nowachowiczowa Sabina, sekr. koła LOPP w Haliczu.

Stebnowski Eugenjusz, sekr. notarialny w Ottynji.

Swoboda Stanisław, techn. kier. kopalni nafty w Brosznie.

Śledziński Ferdynand, naucz. w Rohatynie.

Valis Eugenjusz, podref. Urzędu Woj. w Stanisławowie.

Wasong Jan Kazimierz, instr. oplg. I kat. w Stryju.

Wyspiański Tadeusz, techn. drog. w Żydaczowie.

Zubrzycki Piotr, inż. górn. przem. w Nadwórnej.

15) ŚLĄSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI.

I stopień — odznaka złota:

Klaczynski Wacław, płk. d-ca 75 p. p. w Chorzowie.

Robel Zygmunt, dr. nacz. Wydz. Wojsk. w Urz. Woj. w Katowicach.

Seidler Wilhelm, dr. Starosta i Dyr. Policji w Katowicach.

Zagórowski Julian, dr. dyr. Pol. Kopalń Skarbowych w Chorzowie.

II stopień — odznaka srebrna:

Baron Brunon, insp. szkolny w Katowicach.

Chrószcz Konrad, dyr. Wydz. Pow. w Rybniku.

Czerski Czesław, inż. górn. w Mysłowicach.

Datoń Franciszek, urzędn. w Katowicach.

Gola Karol, naucz. w Pszczynie.

Mierzejewski Leon, insp. str. poż. w Szopienicach.

Otremba Jan, urzędn. dyr. pol. w Katowicach.

Piątkowski Włodzimierz, inż. górnik w Katowicach — Dębie.

Ślęzak Ludwik, k-mdt. zawod. str. poż. w Janowie.

Widera Zygmunt, inż. w Hucie Batorego w Wielkich Hajdukach.

Zahaczewski Józef, inż., pow. radca budowlany w Katowicach.

III stopień — odznaka brązowa:

Bednarek Augustyn, sekr. Okr. Urz. w Wielkich Hajdukach.

Boronowski Piotr, k-mdt Zawod. Str. Poż. w Wełnowcu.

Datko Jan, st. kanc. PKP w Ochojcu.

Grabe Reinhold, kier. Warszt. Mech. przy Kopalni w Mysłowicach.

Grzomba Kasper, funk. gminny w Lipinach.

Hermals Alojzy, sekr. gminy w Nowym Bytomie.

Janiczek Augustyn, górnik, prezes Koła LOPP w Chorzowie.

Jądro Jan, sekr. gminy Łagiewniki Śląskie.

Karwasiecki Stanisław, k-mdt Zaw. Str. Poż. w Siemianowicach.

Koźder Jan, st. przod. P. P. w Ustroni.

Młoczek Franciszek, instr. oplg. II kat. w Szopienicach.

Mzyk Augustyn, urzędn. starostwa w Lublińcu.

Paruch Michał, insp. biur w gminie Chropaczów.

Pośpiech Wincenty, instr. oplg. II kat. w Bielszowicach.

Psiuk Stanisław, drogomistrz pow. w Brzęczkowicach.

Reczek Karol, k-mdt. str. poż. w kopalni Szarlej Białej.

Sauer Jerzy, st. asystent PKP w Tarnowskich Górach.

Stuchlik Jan, st. przod. P. P. w Wiśle.

Szysler Franciszek, egzekutor gminy Szarlej Wielkie Piekary.

Śliwa Baltazar, post. P. P. w Katowicach Załężu.

Wanatowiczówna Marja, naucz. w Katowicach Załężu.

16) TARNOPOLSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI.

I stopień — odznaka złota:

Kopeć Eugenjusz, nacz. Wydz. Wojsk. Urz. Woj. w Tarnopolu.

II stopień — odznaka srebrna:

Adler Leon, dr. med. mjr. w Tarnopolu.

Guzkowski August, nacz. Urzędu Poczt. w Podhajcach.

Kulpiński Stanisław, dyr. K. K. O. w Brzeżanach.

Słocki Władysław, wicestarosta w Przemyslanach.

Weigel Władysław, inż., kier. Pow. Zarz. Drog. w Brzeżanach.

III stopień — odznaka brązowa:

Kmiecik Mieczysław, ref. bezpieczeństwa publicznego starostwa w Zborowie.

Obmiński Leon, kier. szk. męskiej w Trembowli.

Ojak Ryszard Zbigniew, inż. arch. ref. techn. Urz. Woj. w Tarnopolu.

Piroska Ludwika, urzędn. państw. w Kamionce Strumiłowej.

17) OKRĄG M. ST. WARSZAWY:

I stopień — odznaka złota:

Lewiński Władysław, Kier. Wydz. Powsz. B-ku Związku. w Warszawie.

Siarkiewicz Stanisław, dyr. adm. Warszt. Amunicyjnych Nr. 1 w Warszawie.

II stopień — odznaka srebrna:

Forst Kazimierz, inż. w Warszawie.

Hykiel Władysław, inż. w Warszawie.

Okolski Janusz, inspektor oplg. w Warszawie.

Olszewski Feliks Ludwik, urzędn. Tow. Kred. Ziemińskiego w Warszawie.

III stopień — odznaka brązowa:

Binek Stanisław, st. majster wojsk. w Warszawie.

Chromik Józef, prof. szk. handl. w Warszawie.

Czerepanow Stanisław, urzędnik pryw. w Warszawie.

Dudzianka Zofja, naucz. w Warszawie.

Filipowicz Marjan, urzędnik Zbrojowni w Warszawie.

Gałdziński Stanisław, del. robotn. w Warszawie.

Maciejewska Klotylda, urzędn. Urzędu Telekom. w Warszawie.

Pitulejowa Zofja, urzęd. Okręgu LOPP w Warszawie.
 Pluciński Henryk, urzęd. w Warszawie.
 Tokarska Aniela, urzęd. Okręgu LOPP w Warszawie.
 Zajdler Marja, urzęd. I szpitala Okr. im. Marsz. Piłsudskiego w Warszawie.
 Zygmund Stanisław, naucz. w Warszawie.

18) WARSZAWSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

I stopień — odznaka złota:
 Fuchs Karol, nadkom. P. P. k-mdt. pow. P. P. w Warszawie.
 Pełczyński Witold, starosta pow. w Kutnie.
 II stopień — odznaka srebrna:
 Kaczorowski Józef, Zastępca starosty w Pułtusk.
 Rostalski Stefan w Rypinie.
 Strycharzewski Kazimierz, inż. chem. w Rypinie.
 Zaborski Ziemomysł, inż.

III stopień — odznaka brązowa:

Gołębiowski Jerzy, technik drog. w Lipnie.
 Jakubowicz Ewaryst, techn. we Włocławku.
 Lubelski Marjan, sekr. meld. Magistratu m. Wołomina.
 Lubieniecki Kazimierz, rolnik pow. Błońskiego.
 Monat Izrael, kupiec, prezes Banku Ludowego w Rawie Mazowieckiej.
 Pakulski Stefan, st. przod. P. P. pow. Warszawskiego.
 Próchno Stefan, rachmistrz pow. Zarz. Drog. w Płocku.
 Ptaszyński Polikarp, naucz. w pow. Płońskim.
 Roman Stanisław, naucz. w pow. Pułtuskim.
 Sawa Jan, rolnik, instr. oplg. II kat. w Londzie.
 Wolin Jan, st. post. P. P. w pow. Sierpeckim.
 Zbieć Julian, urzęd. samorz. w pow. Grójeckim.

19) WARSZAWSKI OKRĄG KOLEJOWY:

II stopień — odznaka srebrna:
 Jewdokimow Marjan, inż. z-ca Nacz. Par. w Łazach.
 Mroczkowski Ewaryst, instr. służby ruchu na stacji Sosnowiec.

III stopień — odznaka brązowa:

Gliński Marjan, zawiadowca st. Koluszek.
 Gliwny Henryk, kanc. st. Krośniewice.
 Oblamski Kazimierz, z-ca zawiad. st. Warszawa Gdańska.
 Skorupski Wacław, st. asesor Wydz. Handl. Taryf. w Warszawie.
 Szulejewski Kazimierz, zawiad. odcinka drog. Sapolno.
 Zwoliński Dyonizy, asesor Wydz. Ruchu w Zielonce.

20) WILENSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

II stopień — odznaka srebrna:
 Dunikowski Zdzisław, kpt. w Rakowie.
 Piasecki Stanisław, nadleśniczy w Olkienikach.

Rodowicz Wacław, urzęd. starostwa w Święcianach.

Zarnowski Witold, mgr. prof. gimn. w Wilnie.

III stopień — odznaka brązowa:

Dudo Michał, inż. Kier. Oddz. Polmin w Wilnie.

Hlebowicz Witold, sekr. Zarz. Gmin. w Dokszycach.

Kochanowski Konstanty, naucz. w Słobódce.

Korenblit Chaim Dawid, prof. gimn. w Mołodecznie.

Łukowski Jan, st. przod. P. P. k-mdt. poster. P. P. w Jaźnie.

Obuchowski Aleksander Maksymiljan, prof. gimn. w Wilnie.

Wojciechowicz Wincenty, pisarz gminny w Łukach.

21) WILENSKI OKRĄG KOLEJOWY:

I stopień — odznaka złota:

Wyszkowski Zygmunt, st. ref. DOKP w Wilnie.

II stopień — odznaka srebrna:

Gordziałkowski Adolf, inż. nac. Oddz. Drog. PKP w Wołkowysku.

Trębowicz Piotr, dr. med. lekarz kol. PKP w Lidzie.

III stopień — odznaka brązowa:

Eckhardt Marjan, zaw. st. Porubanek.

Jackiewicz Anatol, techn. Wydz. Mech. DOKP w Wilnie.

Janicki Andrzej, zaw. odcinka drog. PKP na stacji Sokółka.

Kobus Bolesław, zaw. st. Turmont.

Kowalewski Henryk, st. asesor Oddz. ruchowo-handl. PKP w Białymstoku.

Maciejczyk Zygmunt, adjunkt Oddz. Drog. PKP stacji Brześć

22) WOŁYŃSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI:

II stopień — odznaka srebrna:

Goliszewski Bronisław, podref. w Urz. Skarb. w Równem.

Janiszewski Edmund, z-ca starosty pow. w Horochowie.

Kowalewski Narcyz, inż. leśnik, burmistrz m. Dubna.

Woźniakiewicz Józef, nac. Wydz. Woł. Izby Skarb. w Łucku

III stopień — odznaka brązowa:

Amrogowicz Henryk, wójt gminy Kołki.

Babulski Bronisław, Kazimierz, sekr. urz. gmin. Korytnica.

Buszowa Józefa, skarbnik Koła LOPP w Międzyrzeczu.

Dymsza Michał, leśnik w Cumanii.

Grzybowski Zenon, sędzia grodzki w Mi-

zoczu.

Horodecki Julian, sekr. gminy Katerburg.

Kuczkowski Władysław, kier. biura Obw. Pow. LOPP w Równem.

Lutwak Stanisław, dr. med. lekarz rej. w Łanowcach.

Oziomek Władysław, kontr. górniczy w Janowej Dolinie.

Piekarski Karol, nadleśn. w Lubomli.

Rozeń Jan, inż. techn. em. burmistrz m. Dubna.

Sadowski Wincenty, sekr. gminy Maciejów

23) WSPÓŁTWÓRCY CHALLENGE'U I ZAWODÓW GORDON BENNETT 1934 R.

I stopień — odznaka złota:

Butkiewicz Bohdan, kpt. pil.
 Chramiec Andrzej, inż. mjr. pil.
 Grabiński Mieczysław, sędzia.
 Hirsbandt Robert, kpt. pil.
 Krzyczkowski Józef, ppłk. pil.
 Nowicki Stefan, kpt.
 Polturak Felicjan, inż.
 Sielewicz Julian, ppłk. d-ca 2 Baonu Bal.
 Zacharewicz Kazimierz, kpt. pil.

II stopień — odznaka srebrna:

Hojarczyk Stefan, inż.
 Iżyłowski Henryk, por.
 Jagoszewski Konrad, inż.
 Josse Zofja, dr.
 Kazimierczuk Kazimierz, pil.
 Kączkowski Czesław, pil.
 Kijkowski Gabriel.
 Mikulski Michał, por.
 Oleński Zbigniew, inż.
 Paczosa Józef, inż.
 Pionko Władysław, por.
 Płoszek Rudolf.
 Rękawek Romuald, inż.
 Rzeczycki Józef, inż.
 Sipayllo Florjan, urzędnik.
 Stożko Franciszek, inż.

III stopień — odznaka brązowa:

Adamek Franciszek, st. majster wojsk.
 Babicz Jan, sierż.
 Biesiekierska Marja, robotnica.
 Bryl Stanisław, pom. majstra wojsk.
 Deniszeńko Grzegorz, pom. majstra wojsk.
 Drzewiecki Józef, majster wojsk.
 Dychtyński Bolesław, kpt.
 Dworakowski Kazimierz.
 Jaskowiak Jan, plut.
 Kłosinek Stefan, st. majster wojsk.
 Maciejewski Wacław, majster wojsk.
 Michalski Marjan, st. majster wojsk.
 Pacholski Jan.
 Pawłowski Mikołaj.
 Fryziak Stanisław.
 Stachowiak Józef, st. majster wojsk.
 Szubski Jan, robotnik.

Białostocki Okręg Wojewódzki L. O. P. P.

Liczba członków Okręgu wykazała w 1934 roku dość znaczny wzrost w stosunku do roku ubiegłego.

Bardzo intensywnie została przeprowadzona akcja propagandowa, szczególnie podczas XI tygodnia L.O.P.P.; urządzano pokazy ataków lotniczo-gazowych oraz obrony indywidualnej i zbiorowej, pochody młodzieży z transparentami, pokazy lotów szybowcowych, konkursy baloników, konkursy modeli latających oraz rozrzucanie dużej ilości ulotek propagandowych, propagandowe loty samolotu przy pokazach zasłon dymowych. Zainteresowanie społeczeństwa w czasie trwania imprez i pokazów było b. duże.

Duży obszar Okręgu, zamieszkały przez stosunkowo ubogą ludność, w porównaniu do wielu innych połaci Państwa, okazał się stojącym b. wysoko, o ile chodzi o wchłonięcie idei L.O.P.P. i życie się z nią. Ta cenna właściwość społeczeństwa w połączeniu z aktywnością Za-

rządu Okręgu postawiła pracę Ligi na ziemi Białostockiej na właściwym jej poziomie.

Praca była prowadzona na wszystkich odcinkach Ligi, a organizacja pracy i poparcie miejscowych władz czyniły to, iż propaganda i wyszkolenie docierały do najdalszych zakątków województwa. Zarząd Okręgu, licząc się z siłami własnymi i z terenem, prowadził akcję propagandową, nie zrażając się chwilowymi trudnościami — w efekcie w 1934 r. sprawa uświadomienia szerokich mas ludności w dziedzinie oplgaz znalazła swój oddźwięk.

Poza obroną przeciwlotniczo-gazową szczerze i z sercem krzewiono modelarstwo, szybownictwo i sport lotniczy.

Zarząd Okręgu konsekwentnie realizuje hasła L.O.P.P., a członkowie z tego Okręgu ofiarnie i życzliwie dopomagają w pracy nad wzmocnieniem odporności Państwa.

Lubelski Okręg Wojewódzki L. O. P. P.

Rok 1934 był dla Lubelskiego Okręgu Wojewódzkiego LOPP rokiem dalszego intensywnego rozwoju, dzięki wzmożonej pracy propagandowej, w której poza własnym aparatem propagandowym Okręgu, — składającym się z kadry instruktorów OPLG, wzięli liczny udział wyszkoleni na kursach absolwenci kursów kategoriynych i informacyjnych OPLG.

Liczba członków zwiększyła się o blisko 14.000. — Suma wpływów rocznych osiągnęła cyfrę zł. 230.000.—, umożliwiając Zarządowi Okręgu użycie poważnych sum na zaopatrzenie Obwodów Powiatowych w sprzęt wyszkoleniowy OPLG, oraz powiększenie kadry instruktorów.

Liczba członków na terenie Okręgu Lubelskiego przekroczyła ilość 60.000, przyczem za rok ostatni ilość przybyłych członków zwiększyła się o blisko 14.000.

Poważny dorobek w pracach Okręgu stanowi dalszy wzrost ilości członków spośród młodzieży szkolnej, która żywo interesuje się zagadnieniami, zarówno z dziedziny lotnictwa, jak i OPLG. Modelarstwo w roku ubiegłym zaznaczyło swój postęp w szeregu organizowanych konkursów w siedzibach poszczególnych Obwodów Powiatowych, z których następnie wyeliminowani najlepsi zawodnicy wzięli udział w organizowanym przez Okręg konkursie okręgowym. Na Ogólnopolskich Zawodach Modelarskich jeden z zawodników lubelskich zdobył pierwszą nagrodę w grupie juniorów, ufundowaną przez Pana Ministra Komunikacji. Prace modelarskie prowadzone są w 32 modelarniach szkolnych na terenie Okręgu, które skupiają ponad 700 modelarzy. Wobec zainteresowań, jakie okazała dla modelarstwa młodzież żeńska — został zorganizowany przez

Okręg w Lublinie pierwszy kurs instruktorski modelarstwa dla młodzieży żeńskiej szkół średnich lubelskich. W pierwszych miesiącach roku bieżącego Okręg Wojewódzki przystąpił do uruchomienia na terenie województwa Lubelskiego szkoły szybowcowej na Sławinku, w odległości 4 km. od Lublina. W czasie najbliższym rozpoczną się pierwsze loty, a wraz z nimi równolegle kursy teoretyczne szybownictwa.

W maju roku bieżącego odbędzie się w Lublinie wystawa prac Kół Szkolnych LOPP. Wystawa ta połączona będzie równocześnie z wystawą ogólną sprzętu, pomocy naukowych i t. p. i przyczyni się niewątpliwie do dalszego spopularyzowania celów i zadań Ligi — zarówno wśród starszego społeczeństwa, jak i młodzieży.

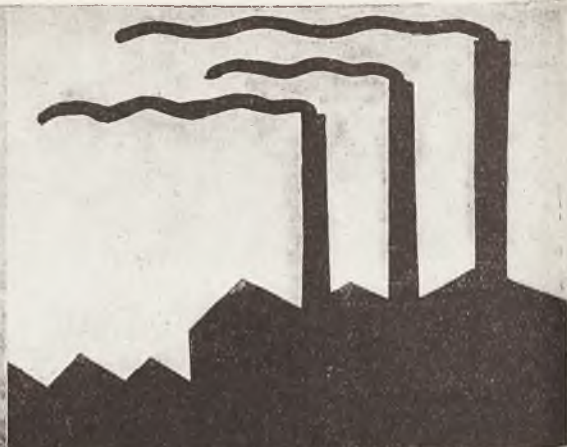
W r. 1934 zorganizowany przy Okręgu Komitet Fundacji ku czci ś. p. Żwirki i Wigury zebrał i wpłacił do Centralnego Komitetu Fundacji sumę ponad 30.000 zł., fundując wspólnie z Okręgiem Krakowskim L.O.P.P. samolot na challenge 1934, na którym odniósł zwycięstwo kpt. Bajan.

W dziedzinie OPLG Okręg prowadził niemniej żywsze szkolenie na kursy kategoriynne i informacyjne. Absolwenci ci z kolei przeprowadzają kursy informacyjne dla najszerzych warstw ludności. Wszystkie Obwody Powiatowe posiadają już obecnie zestawy wyszkoleniowe, oraz potrzebne pomoce naukowe.

Mimo trudnych warunków gospodarczych, w jakich znajduje się województwo Lubelskie, wybitnie rolnicze, prace L.O.P.P. na terenie Okręgu stale rozwijają się pomyślnie, co zawdzięczać należy ofiarności społeczeństwa i zrozumieniu celów i zadań L.O.P.P. wśród najszerzych warstw obywateli.

Łódzki Okręg Wojewódzki L. O. P. P.

Rok ubiegły był dla Okręgu okresem pomyślnym, co zaznaczyło się poważnym wzrostem zarówno ilości członków, jak i wpływów pieniężnych.

Liczba członków rzeczywistych, która wynosiła na dzień 31.XII. 1933 r. — 21.022, zwiększyła się o 10.174, zaś liczba członków popierających wzrosła o 50% i wynosi — 31.158.

Budżet swój Okręg wykonał z nadwyżką 51%.

Do jednych z najważniejszych prac należy zaliczyć powołanie do życia z dniem 1 marca 1934 r. Obwodu Miejskiego L.O.P.P. w Łodzi.

W dziale propagandy zwracaliśmy uwagę na wykorzystanie wszystkich dostępnych środków ze specjalnem uwzględnieniem prasy, zawsze dla L.O.P.P. życzliwej i bezinteresownej, która ogółem zamieściła w różnych czasopismach ponad 300 wzmianek, komunikatów i artykułów fachowych oraz około 100 fotografii.

W ciągu roku, dzięki temu, że posiadamy fachowców-instruktorów, przeważnie dobrych mówców, miano możliwość uprawiania szerokiej propagandy drogą odczytów, których w sumie wygłoszono 360, przy frekwencji 35.000 osób. Odczyty przeważnie ilustrowane były bądź to filmami, bądź to przezroczami.

Wybitnym środkiem propagandowym dla młodzieży szkół średnich i powszechnych było zorganizowanie około 100 wycieczek na lotnisko w Lublinku, gdzie instruktorzy-piloci zapoznawali młodzież z konstrukcją samolotów, demonstrowali loty z udziałem młodocianych pasażerów.

Drugim skolei środkiem propagandowym wśród młodzieży było zaopatrzenie niemal wszystkich szkół, zarówno średnich, jak i powszechnych na terenie Okręgu w biblioteczki z działu lotnictwa

i OPLGaz. Niemniej skutecznym środkiem propagandowym było modelarstwo. Na V Ogólnopolskim Konkursie Modeli Latających, zorganizowanym w Poznaniu przez Zarząd Główny L.O.P.P., zawodnicy z Okręgu zajęli I i II miejsce w klasyfikacji ogólnej.

Ogółem na terenie Okręgu funkcjonuje 68 modelarni, skupiających 1.230 modelarzy.

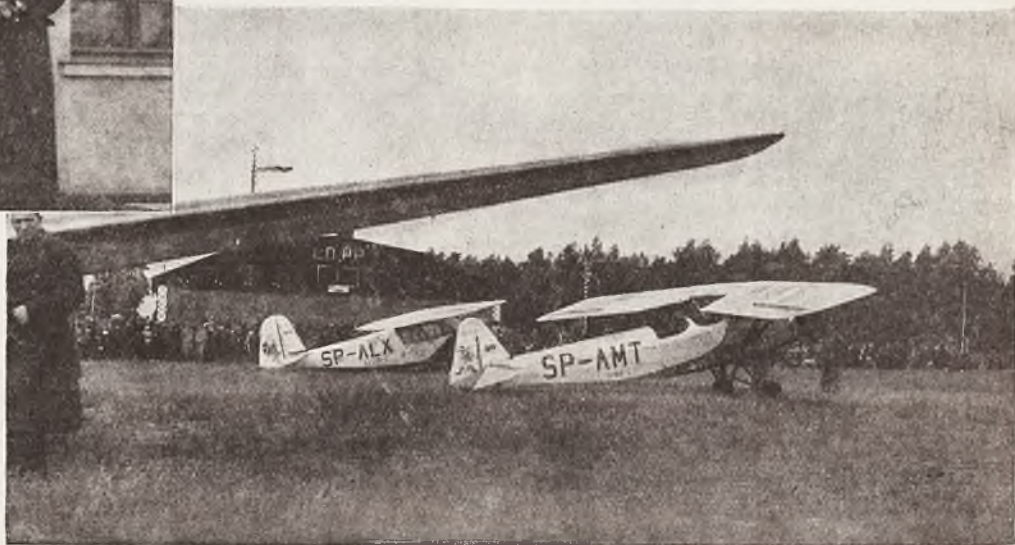
W okresie „Tygodnia L. O. P. P.” (10 — 17 maja) wszystkie placówki rozwinęły w najwyższym zakresie dostępne dla nich środki propagandy.

Poza budżetem na cele ogólne L. O. P. P., dzięki podjętej akcji propagandowej, wpłynęły z terenu Okręgu Wojewódzkiego poważne sumy, które całkowicie zostały przekazane na rzecz Challenge'u 1934 r.

Dział OPLGaz. obejmował w pierwszym rzędzie wyszkolenie na kursach kategoryjnych i informacyjnych. Wykładowcami byli: inspektorzy i instruktorzy zawodowi, a tylko dla działów specjalnych angażowaliśmy wykładowców z P. C. K.

W myśl zarządzeń Kuratorium Szkolnego Warszawskiego we wszystkich szkołach średnich odbyły się kursy z dziedziny OPLGaz.; kursów tych przesłuchało 1.258 uczniew i uczniów. W szkołach powszechnych uświadomiono w tej dziedzinie 5.432 dzieci.

Instruktorzy nasi wygłosili 37 fachowych odczytów dla 5.470 osób.

Lwowski Okręg Wojewódzki L. O. P. P.

Troską i staraniem Okręgu było pogłębienie dorobku pracy lat ubiegłych.

Okręg zabiegał, ażeby obrona plot-gaz. oparta była na uświadomieniu i przygotowaniu do niej każdego obywatela, by sposoby obrony plot-gaz. znane były jaknajszerszym warstwom.

Wspólne wysiłki Okręgu, Obwodów i Kół wzbudziły silniejsze i szersze zainteresowanie pracami L. O. P. P. i przyczyniły się do wzrostu ilości członków i funduszków.

Charakterystyka dorobku L. O. P. P. w województwie Lwowskim w roku 1934 wykazała wzrost liczby członków Kół, w wykonaniu budżetu w 171% i zwiększeniu składek członkowskich, stanowiących 90% ogólnych wpływów, a ok. 69% w porównaniu z rokiem 1933.

Środkiem pomocniczym do zwerbowania tak znacznej ilości członków była propaganda, która w roku 1934 wykazuje 5.393 imprez.

Ważny moment atrakcyjny w pozyskiwaniu członków stanowiła właściwa działalność organizacji, przejawiająca się w dziele lotniczym i obrony przeciwlotniczo-gazowej.

Na czele prac w dziedzinie lotnictwa wysunięto na pierwszy plan troskę o rozwój nauk o lotnictwie: utrzymywanie Studium lotniczego Politechniki Lwowskiej, Laboratorium aerodynamicznego i Instytutu techniki szybownictwa.

Akcja szybowcowa dała w rezultacie założenie 6 Kół szybowcowych L. O. P. P., posiadających skromny sprzęt i możliwości dalszego rozwoju, a jednoczących 1.327 członków, w tem 67 pilotów szybowcowych.

Kursy modelarstwa lotniczego, wyrażone w liczbie 83, szkoliły 1.466 uczniów.

Popieranie sportu lotniczego odbywało się w roku sprawozdawczym drogą udzielania subwencji, podobnie jak i w latach poprzednich.

W dziele obrony przeciwlotniczo-gazowej odbyło się wiele kursów rozmaitych stopni, na których szkolono przy pomocy instruktorów I, II i III kategorii kilkanaście tysięcy osób.

Zasilanie terenu sprzętem o. p. l. g. odbywało się w roku sprawozdawczym w dalszym ciągu, a propaganda obrony przeciwlotniczo-gazowej, zjednywała sobie coraz liczniejszych zwolenników i pracowników.

Poleski Okrąg Wojewódzki L. O. P. P.

Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. w Brześciu n. B. pracujący w trudnych warunkach terenowych, w 1934 r. obchodził X-lecie swej pracy. Ostatni rok działalności tego Komitetu, wykazał wybitną żywotność Ligi na terenie Polesia.

Okrąg w 1934 r. może się poszczycić znacznym wzrostem liczby członków w stosunku do wszystkich poprzednich lat. Okrąg znacznie ułatwił swoje cele i zadania, przede wszystkim dzięki współpracy z władzami administracyjnymi i wojskowymi oraz z następującymi organizacjami: Polski Czerwony Krzyż, Polski Biały Krzyż, organa P. W. i W. F. i Strażami Pożarnymi. Duży wysiłek Zarządu Okręgu został skierowany na prace wśród młodzieży w wieku szkolnym, gdzie główny nacisk położono na rozwój modelarstwa i szybownictwa, na wygłoszenie całego szeregu odczytów i wykładów, a ponadto na skompletowanie i zasilenie bibliotek szkolnych wydawnictwami L. O. P. P. Równolegle do tej akcji, prowadzono propagandę wśród ludności wiejskiej i miejskiej, przy czym należy zaznaczyć, że na terenie Okręgu powstały Koła Gminne, stworzone z gromad wiejskich.

W dziedzinie modelarstwa znacznie wzrosła liczba modelarni, a poza to w 1934 r. były urządzone Obwodowe Zawody Modeli Latających w Brześciu n. Bugiem. Ruch modelarski obejmuje szkoły niższe i średnie, zarówno polskie, jak i rosyjskie oraz żydowskie.

Istniejący w Brześciu n. B. Oddział Klubu Lotniczego Podlaskiej Wytwórni Samolotów, który posiada Sekcję Szybowcową i Motorową zo-

stał w 1934 r. zlikwidowany, a na jego miejsce Zarząd Okręgu zorganizował Koło Szybowcowe L. O. P. P., które rozpoczęło swoją działalność w dniu 13.VI.1934 r. Koło to przejęło od zlikwidowanego Oddziału sprzęt szybowcowy, a ponadto Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. i Zarząd Główny LOPP — zaopatrzyli Koło w szybowce szkolne. Koło Szybowcowe w Brześciu n. B. wykonało w 1934 r. 788 lotów. Poza tem Kołem istnieje drugie Koło Szybowcowe L. O. P. P. w Pińsku.

W dziedzinie O.pl.g. prowadzono bardzo intensywną pracę, przy czem przeprowadzono szereg kursów katagoryjnych: kursów dla służby obserwacyjno-meldunkowej, oraz dla służby odkażającej; frekwencja słuchaczy na tych kursach znaczna.

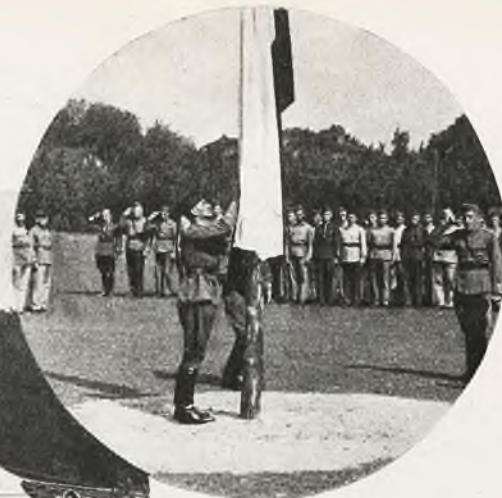
Również znaczną frekwencją i dużem zainteresowaniem cieszyły się kursy informacyjne. W dziedzinie propagandy lotnictwa, Zarząd Okręgu szedł po linii uświadczenia szerokich mas ludności miejscowej, drogą urządzania lotów propagandowych i rozrzucania z samolotów ulotek.

Dodać należy że Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. w Brześciu n. B. pracuje w utrudnionych warunkach komunikacyjnych, wśród ludności, materialnie gorzej sytuowanej od mieszkańców innych połaci Państwa, lecz sądząc z planu pracy Okręgu na 1935 rok i licząc na dalszą energiczną akcję propagandową, należy spodziewać się w niedalekiej przyszłości wzrostu ilości członków, a następnie uświadczenia całej ludności Polesia o doniosłości pracy L. O. P. P.

POMORSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI L.O.P.P.

Rok miniony poważnie posunął naprzód działalność naszego Okręgu. Ogólny stan członków w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł z 86.000 do 98.000, co stanowi już 9% ludności Pomorza.

Najpoważniejszy wzrost zaznaczył się w kategorii członków rzeczywistych przez pozyskanie nowych 11 000 osób.

Doświadczenia lat ubiegłych wykazały, iż najbardziej skutecznym środkiem propagandy poza żywym słowem jest prasa, której wykorzystanie okazuje nieocenione usługi w propagowaniu idei L. O. P. P.

Poza tem w celu głębszego uświadomienia młodzieży o pracach i dążeniach L. O. P. P. przeprowadzono konkurs wśród swoich najmłodszych członków w szkołach powszechnych na temat: „Czy wiesz coś o L. O. P. P. — przekonamy się”.

W tym celu nakładem Okręgu Woj. został wydany barwny albumik z obrazkami, który ilustruje ogólną działalność Ligi, wyczyny rodzimego lotnictwa, oraz daje poglądowe wskazówki zachowania się podczas napadu lotniczo-gazowego.

Rok sprawozdawczy dla obrony przeciwlotniczo-gazowej jest rokiem przełomowym. Dotychczasowa działalność nosząca w niektórych kie-

runkach cechy pracy doraźnej, nabrała obecnie form zdecydowanych. Na skutek skonkretyzowanych zadań postawionych Lidze O. P. P. przez władze administracyjne i wojskowe, praca Wydziału O. P. L. G. weszła w fazę systematyczną i planową.

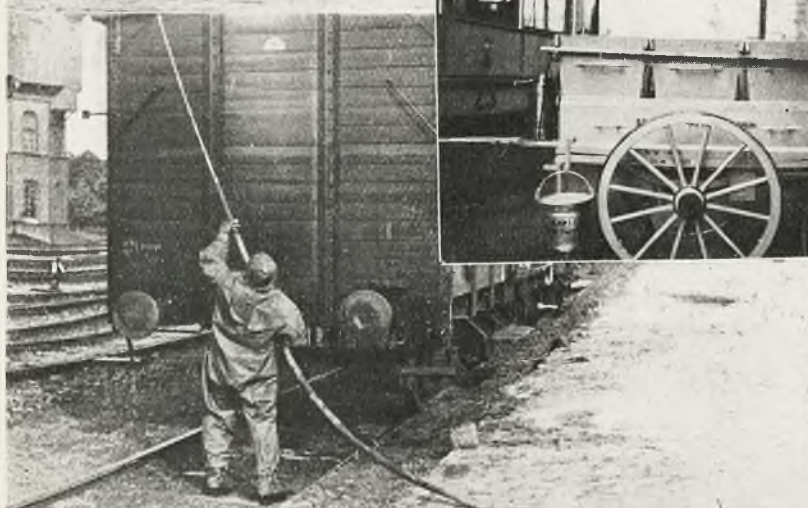
Przeprowadzono w roku sprawozdawczym 31 kursów kategoryjnych z ogólną ilością 1.115 absolwentów.

Zainteresowanie modelarstwem jest duże. Ze swej strony Okrąg przyszedł z pomocą przez oddawanie materiału do modelarni za połowę kosztów własnych.

Okrąg ma nadzór nad 29 modelarniami w 20 miejscowościach, które grupują 580 modelarzy.

W dziedzinie szybownictwa, sportu lotniczego motorowego i sportu balonowego, działalność Okręgu jest bardziej ograniczona i polega na współpracy.

Obecnie okrąg współpracuje nad stworzeniem nowego ośrodka w Toruniu; zaczątkiem nowego Aeroklubu będzie samolot udzielony wzamian za samolot challenge'owy; nadto Okrąg przygotowany jest do udzielenia pewnej pomocy finansowej.

Poznański Okrąg Wojewódzki L. O. P. P.

Dla L.O.P.P. na ziemi Poznańskiej rok 1934 przeszedł pod znakiem wyťažonej i owocnej pracy.

Poza znacznym nasileniem propagandy, która specjalnie dużo zdziałała dzięki właściwej akcji prasowej i odczytowej, Poznański Ośrodek Propagandy i Sprzedaży L.O.P.P. wykazał ciekawą inicjatywę, urządzając periodyczne wystawy okienne, pomysłowe w ujęciu i doskonale obrazujące wszystkie dziedziny pracy L.O. P. P. Poza tem ośrodek ten wykonał około 1.000 zamówień na łączną sumę 93.809 zł.

Niemniej celowo była wykorzystana czołówka samochodowa z kinematografem objazdowym. Zarząd Okręgu wygłosił szereg prelekcji z rozgłośni poznańskiej Polskiego Radja i w terenie przy wyjazdach wagonu wystawowego Dyrekcji Okr. Kol. Państw. w Poznaniu.

Muzeum Przeciwlotniczo-Gazowe w Inowrocławiu w 1934 r. wykazało stale wzrastającą frekwencję.

W efekcie dobrze zorganizowanej propagandy na dzień 31 grudnia 1934 r., na podstawie obliczeń, ustalono, że ilość członków na terenie Okręgu wzrosła i obecnie stanowi bardzo poważny % ludności Województwa Poznańskiego.

To też ilość Kół w 1934 r. zwiększyła się o pokaźną ilość, bo o

285 nowopowstałych placówek. Dobrze pojęte hasło: „Uczmy się latać” dało w swym końcowym rezultacie 61 pil. szybowcowych i różnych kategorii. Okrąg przejął w 1934 r. szybowisko szkolne w m. Fordon pod Bydgoszczą.

Równolegle z tem zostało wykończzone i otwarte lotnisko w Inowrocławiu.

Akcję szybowcową prowadzi Okrąg w ścisłej współpracy z Aeroklubem Poznańskim.

Na odcinku pracy modelarskiej, godnym zanotowania jest fakt, że w 9-ciu modelarniach okręgu wyszkolono blisko 1.000 osób młodzieży.

Prace oplgaz Okrąg prowadzi za pomocą pokaźnej liczby instruktorów. W ciągu 1934 r. zorganizowano 35 kursów kategoriynych, 17 kursów informacyjnych oraz 66 kursów elementarnych, prowadząc jednocześnie wykłady w szkołach średnich i szkołach powszechnych. Przeszkolono na nich około 11.000 słuchaczy.

Wpływy pieniężne Okręgu za 1934 r., pomimo kryzysu, wzrosły w odniesieniu do 1933 r. blisko o 6%.

Cyfy te wymownie świadczą o planowej i systematycznej pracy zarówno Komitetu Wojewódzkiego L.O.P.P. w Poznaniu, jak i Okręgu.

Okrąg Wojewódzki LOPP w Stanisławowie

Stanisławowski Okrąg Wojewódzki L.O.P.P. został zorganizowany dnia 16 marca 1925 roku. Na czele Zarządu Okręgu stali w ciągu roku 1934 kolejno pp.: inż. Kuźmiński, inż. Wołkanowski, Wicewojewoda Czerwiński, w końcu przewodnictwo Okręgu objął p. Generał Kazimierz Ługoski. Duże zmiany zaszły w roku 1934 w składzie Zarządu Okręgu z powodu zniesienia Dyrekcji Kol. Państw. w Stanisławowie i przeniesienia z tego powodu pracowników kolejowych, którzy wybitnie zaznaczyli się w pracy L.O.P.P. Między innymi ustąpił zasłużony długoletni prezes inż. Leon Kuźmiński. Do Radomia został przeniesiony p. Władysław Tatała, który pracował w L.O.P.P. jako sekretarz Zarządu Wojewódzkiego Okręgu przez lat osiem bez przerwy i przyczynił się głównie do rozwoju i spopularyzowania L.O.P.P. na terenie Województwa. Ustąpili również przeniesieni do Lwowa prezes i sekretarz Zarządu Obwodu kolejowego p. Stanisław Szałaśny i Stanisław Stoklassa ofiarni i zasłużeni pracownicy na niwie L.O.P.P.

W związku ze zniesieniem Dyrekcji Kol. w Stanisławowie stracił Okrąg 22 Kół kolejowych i przeszło 7.000 członków. Mimo to w ciągu roku 1934 przybyło 4.149 członków rzeczywistych.

Z końcem roku 1934 liczy Okrąg 13 Obwodów, 596 Kół miejscowych i szkolnych, członków dożywotnich 24, rzeczywistych 16.776, popierających 12 848, razem 29.648.

W roku 1934 rozpoczął Okrąg budowę lotniska na „Dąbrowie” w Stanisławowie. Koszt budowy wyniósł w 1934 roku 74.000 zł., które pokrył Okrąg gotówką, zaoszczędzoną przez lat kilka. Z robót ziemnych przeprowadzono w roku 1934 — plantowanie, drenowanie, skanalizowanie i budowę kanału głównego do 300 m. długiego.

Robotami na lotnisku kierowała Komisja budowy lotniska, na którego czele stał p. inż. dyrektor Jan Tyrała. Ponadto dużo ofiarnej pracy włożyli w budowę p. inż. Kisielewski, inż. Różałowski i inż. Wójcik.

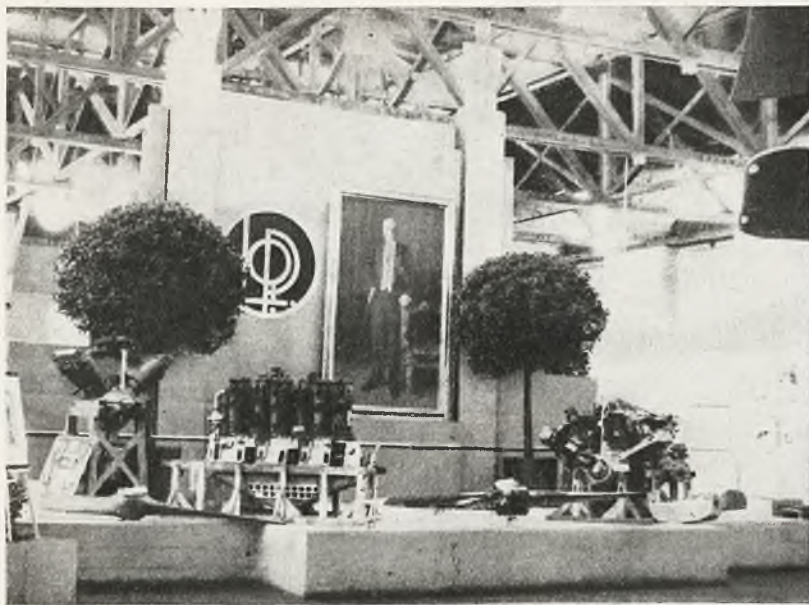
W roku 1934 istniało na terenie Okręgu 21 kursów modelarstwa, z 373 uczniami. Uczniowie tych kursów, p. Ptaszyński ze Stanisławowa i p. Swornowski z Tłumacza, brali udział w Krajowym Konkursie Modeli Latających w Poznaniu i zdobyli poważne miejsca w konkursie. Na terenie Okręgu zorganizowano 3 Koła Szybowcowe, w Stanisławowie, Dolinie i Kałuszu. Koła te rozporządzają 4 szybowcami.

W dziale O.P.L.G. zorganizował Okrąg w roku 1934 szereg kursów: 1 dla instruktorów II kat. O.P.L.G., kursów III kat. dla służby odkażającej, kursy III kat. dla służby obs. meld. i 114 kursów informacyjnych O.P.L.G. z 5.000 słuchaczami.

Poza tem odbyło się w roku 1934 — 758 wykładów, pokazów, wieców propagandowych z 43.000 słuchaczami.

ŚLĄSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI LOPP

Rok 1934 stanowi jeden z największych i najważniejszych etapów rozwoju L. O. P. P. na Śląsku. Najwymowniej świadczą o tem cyfry budżetu i przyrostu członków. Liczba członków wzrosła pod koniec 1934 r. i stanowi 10,46% ludności Śląska.

Wyniki te zawdzięczać należy wysokiemu poziomowi organizacji i na wielką skalę zakrojonej akcji propagandowej. Sprawność organizacyjna umożliwiła Obwodom tak znaczne podwyższenie liczby członków, że trzy z nich przekroczyły cyfrę 20.000. Z tych Obwód Pow. w Świętochłowicach liczy 26.802 członków, w Katowicach 21.795, a w Rybniku 20.1199.

Największymi imprezami propagandowymi były XI Tydzień LOPP, który poza założeniem 6 nowych Kół i pozyskaniem 6.000 nowych członków przyniósł 38.405,87 zł. wpływów, oraz I Ogólnopolska Wystawa O. P. L. G., zwiedzona przez zgórą 90.000 osób, które zapoznały się na niej z zagadnieniami oplg. i przekonały się należycie o doniosłości prac, znaczeniu i rozwoju L. O. P. P.

W celach propagandowych i informacyjno-szkoleniowych sprzedano 14.392 egzemplarzy „Łotu Polskiego” i 80.000 egz. broszur i książek, dotyczących wszystkich kierunków działalności L.O.F.P. Wygłoszono ponad 700 odczytów dla starszego społeczeństwa i młodzieży szkolnej, z których znaczna część uzupełniona była wyświetleniem filmów i przezroczy. Prasa pomieściła około 2.300 artykułów i notatek, dostarczonych przez Okrąg. W akcji propagandowej nieocenione usługi daje świetnie rozwijający się Ośrodek Propagandy w Katowicach, którego obrót wyniósł 201.977,40 zł. Ostatnio założono w Ośrodku Kolekturę Loterii Państwowej, która jest dziś jedną z najpopularniejszych kolektur na Śląsku.

W dziale lotnictwa Okrąg subwencjonował Aeroklub Śląski kwotą 17.000 zł., z czego 11.000 zł. przypadło na zakup samolotu R. W. D. 8, ufundował samolot challenge'owy sumą zł. 35.000, zakupił 6 szybowców dla Szkoły Szybowcowej w Goleiszowie, którą założył wspólnie z O. K. S., finansując akcję szybowcową ogólną kwotą 32.485 zł. Okrąg we własnym zakresie przeprowadza szkolenie szybowcowe młodzieży harcerskiej, która stanowi zgórą 50% uczniów szkoły w Goleiszowie. Harcerstwo dzięki pomocy Okręgu wyszkoliło 56 pilotów szybowcowych, w liczbie tej 8 harcerzy z Czechosłowacji. Modelarnia na terenie Okręgu istnieje 41. Pracuje w nich 997 osób pod kierunkiem 32 instruktorów. Urządzono 5 konkursów modelarskich w Obwodach, jeden w Okręgu, oraz wzięto udział w zawodach ogólnopolskich. Na akcję modelarską wydatkowano 8.693 zł. W dziale budowy lotnisk prowadzono dalszą rozbudowę i konserwację lotniska w Katowicach i budowę lotniska w Bielsku.

Akcję organizacji oplg. bierniej i szkolenia ludności w tym zakresie prowadzono b. intensywnie, organizując szereg kursów III i II kat., 1 obóz o. p. l. g., powiększając znacznie liczbę instruktorów i urządzając liczne kursy informacyjne, które ukończyło blisko 62.000 ludzi. Akcja szkoleniowa objęła najszerze warstwy ludności. Nadto wyszkolono szereg drużyn odkażających, posterunków obs. meld. i przeprowadzono budowę kilkunastu schronów i komór gazowych. Również wydatnie prowadzono akcję zaopatrzenia w sprzęt, obejmującą zakłady przemysłowe i górnicze, samorządy i różne instytucje.

Z obowiązków względem Państwa i społeczeństwa objętych obszernym programem prac za rok 1934, Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. wywiązał się dobrze. Poważne zwiększenie ilości członków, Kół, przekroczenie preliminowanych wpływów — wymownie świadczą o intensywności pracy i żywotności Okręgu.

Podkreślić z uznaniem należy prace organizacyjno-propagandowe Zarządów Obwodów w szczególności Brzeżan i Tarnopola, oraz wysiłki instruktorów Rejonowych OPLG. Prace te przekroczyły w poważnym procesie preliminarz Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P.

Charakterystycznym rysem dla Okręgu Tarnopolskiego jest ścisła współpraca z Zarządami Obwodów, oraz z władzami administracji ogólnej, które otaczali L. O. P. P. życzliwą i wydatną opieką umożliwiającą programowe realizowanie celów Ligi. Nadmienić należy również fakt, że Okrąg nawiązał ścisły kontakt z władzami wojskowymi, organizacjami jak Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Białym Krzyżem, Strażą Pożarną i innymi.

W dziale organizacji Okrąg osiągnął również piękne wyniki, wyrażające się przyrostem 34 kół miejscowych o liczbie 53.843 członków.

Rok 1934 zaznaczył się wielkiem ożywieniem akcji propagandowej. Sprzyjał temu cały szereg wydarzeń — zwycięstwo Challenge'u — zawody o puchar Gordon Bennetta — przelot braci Adamowiczów. Wszystkie te okazje zostały wykorzystane dla celów propagandowych.

Okrąg Wojewódzki posiadając stałych Instruktorów I kat. wykozystał ich do propagandy żywym słowem — 254 odczytów na ogólną frekwencję 28.957 słuchaczy. Niezależnie od tego rodzaju propagandy, przeprowadzono propagandę świetlną, drogą imprez specjalnych, w celach zaś propagandowo-wyszkoleniowych przydzielono 1.600 kompletów biblioteczek dla dziatwy szkolnej, oraz zaprowadzono prenumeratę „Lotu” we wszystkich Kółach L. O. P. P.

Modelarstwo cieszyło się wielką popularnością wśród sfer młodzieży i objęło większe ośrodki. Na terenie Okręgu było czynnych 10 modelarni z ilością 205 uczniów. Wartość udzielonych subwencji w sprzęcie wynosiła 980 zł.

Akcja szybowcowa na terenie Okręgu była prowadzoną pod kier. Okręgowego Komitetu Szybowcowego, któremu zasadniczo podlegały wszystkie Koła Szybowcowe L. O. P. P. Szkolenie do kat. „A” na terenie Okręgu odbyło się w Szkole Szybowcowej w Tarnopolu. Okrąg dysponował 3 szybowcami. Wyszkozenie w O. P. L. G. w roku 1934 przeprowadzono zgodnie z programem prac dla służb O. P. L.-biernej.

Specjalną uwagę zwrócono na kursa informacyjne — których przeprowadzono w ilości 23 na 650 słuch., oraz na elementarne dla społeczeństwa w ilości 180 na 2.500 osób i elementarne w szkołach 100 na 2.800 absolwentów.

Równocześnie z akcją wyszkoleniową wysiłki Okręgu zdążyły w kierunku zaopatrzenia w sprzęt OPLG. Podkreślić należy intensywną pracę Wydziału O. P. L. G. w dziale zaopatrzenia — co stwierdza fakt, że plan rozłożony na 5 lat został w ciągu 4 — t. j. w roku 1934 — zrealizowany.

TARNOPOLSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI L. O. P. P.

Ponadto Okrąg Tarnopolski zorganizował Obóz Ćwiczebny O. P. L. G. w Skniłowie dla 5 Województw: Lwowskiego, Lubelskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego i Wołyńskiego. Na obozie przeprowadzono ćwiczenia z przeszkolonymi już służbami O. P. L.-biernej.

Miejsce na korespondencję do właściciela
konta za naklejeniem znaczka pocztowego
w wysokości opłaty karty pocztowej.

XI TYDZIEŃ
L. O. P. P.
10 — 17.V.1934

*W myśl uchwały Komisji
z dn. 15. V. 34 A 1751 i
fakt wrażeń w sprawie
tego zwycięstwa kapit.
Bajana w Challenge'u
1934 r. -*

J. Dziurzyński

P. K. O. nie odpowiada za korespon-
dencję, jako od niej nie pochodzącą

12. IX. 34 r. -

Stołeczny Okrąg LOPP w Warszawie

Wymagania stolicy w dziedzinie oplgaz są bardzo wysokie. Jeżeli zaś idzie o akcję propagandową i uświadamiającą to wysoki poziom obywateli stolicy stawia Lidze specjalne wymagania.

Tu leży szereg bardzo poważnych zadań, bowiem stolica może stać się w dobie zawieruchy wojennej wyłącznym celem ataków nieprzyjaciela i powinna przygotować ludność cywilną do o. p. l. gazowej.

W zakresie lotnictwa należało w pierwszym rzędzie ustalić realny program prac Okręgu. Stało się to możliwe dopiero po przeprowadzeniu przez Zarząd Główny kursu dla inspektorów lotnictwa i modelarstwa w pierwszej połowie 1934 roku. Absolwenci tego kursu powołani zostali na stanowiska referentów lotnictwa w okręgach.

W Okręgu Stołecznym inspektorat dla spraw lotniczych objął całokształt poczyniń nad propagandą, przygotowaniem i wykonaniem zamierzeń okręgu w zakresie: modelarstwa, szybownictwa, sportu motorowego, popierania twórczości lotniczej i akcji stypendjalnej.

I tak, poza propagandą obejmującą wszystkich, modelarstwo prowadzone było w szkołach zarówno powszechnych jak i średnich. Okrąg ostatnio prowadził 23 modelarni.

Szybownictwo przypadło w udziale szkołom zawodowym, średnim i wyższym oraz organizacjom o charakterze sportowym.

Popierając rozwój szybownictwa, Okrąg udzielił subwencji na szkolenie w pilotażu i na sprzęt dla poszczególnych szkół szybowcowych. W dziedzinie sportu lotniczego znaczne sumy przekazano na ufundowanie samolotów challenge'owych.

W dalszym ciągu Okrąg Stołeczny udzielał stypendjów. W roku 1934 udzielono subwencji na budowę płatowca słabosilnikowego.

Niezależnie od powyższego Zarząd Okręgu zwrócił baczną uwagę na planowe zaopatrzenie miasta w sprzęt o. p. l. gaz., mając na względzie istotne potrzeby obronne.

Sprawa budowy schronów oraz urządzeń wzorowych była w roku sprawozdawczym specjalnie badana. Okazało się, że dla właściwego, stojącego na wysokim poziomie, rozwiązania zagadnienia budownictwa przeciwlotniczo-gazowego, należało powołać do współpracy odpowiednio przygotowanych inżynierów architektów.

Poza pracą wyszkoleniową, instruktorzy obwodowi współpracowali z władzami administracji ogólnej w zakresie organizacji o. p. l. biernej.

Dzięki współpracy komendantów dzielnic o. p. l. z instruktorami obwodowymi Okręgu, rozpoczęto prace nad zorganizowaniem dzielnicowych drużyn odkażających oraz komitetów domowych o. p. l. biernej.

Otrzymanie z Zarządu Głównego eksponatów muzealnych umożliwiło Zarządowi Okręgu urządzenie gabinetu gazoznawstwa.

Stworzono dla słuchaczy kursów wypożyczalnię książek, obejmującą 1.000 egzemplarzy.

Jak wynika z powyższego, Zarząd Okręgu, współpracując z Władzami, jednocześnie współpracował z całą ludnością stolicy Państwa, mając na celu zapewnienie jej jak najdalej idącego bezpieczeństwa.

Deklaracja na blankiecie
P.K.O. na dożywotniego
członka L.O.P.P.

**CZŁONKOWIE
DOŻYWOTNI**

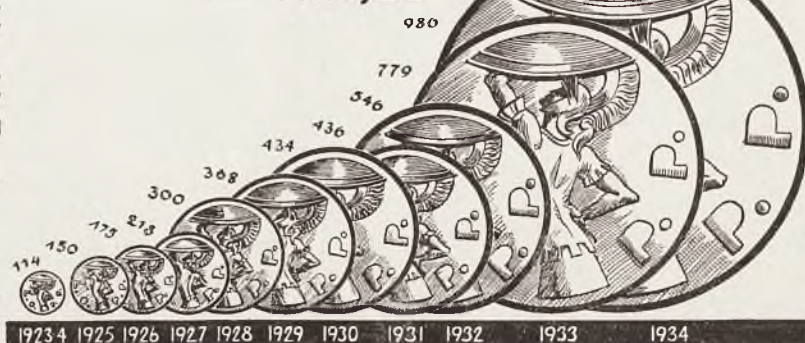
**LIGA OBRONY POWIETRZNEJ
PRZECIWOZGASOWEJ**

**WPŁYWY OGÓLNE
OKRĘGU**

**WZROST ILOŚCI
KOŁ OKRĘGU**

Sprawozdanie z działalności Warsz. Okręgu Wojew. LOPP za rok 1934

Warszawski Okręg Wojewódzki obejmuje 23 powiaty bez miasta wojewódzkiego.

W r. ub. Okrąg przeprowadził ankietę w Obwodach Powiatowych, w wyniku której nadesłane odpowiedzi pozwoliły na sprawniejsze prowadzenie akcji w terenie.

Miasta województwa warszawskiego są małe, a 2½ milionową ludność, zamieszkującą teren województwa stanowią przeważnie rolnicy.

Ilość członków na terenie Okręgu Warszawskiego wzrosła i w okresie sprawozdawczym przybyło nowych członków 17.660 tak, że na 31.XII.1934 r., stan członków wynosił ogółem 47.410 członków w tem 21.413 popierających i 12 dożywotnich, zorganizowanych w 491 Kołach, nie licząc Oddziałów Szkolnych.

Również i wieś zaczyna organizować się przez tworzenie Kół gminnych. Wiadomości otrzymywane z terenu świadczą o wzrastającym zainteresowaniu zadaniami LOPP wśród ludności wiejskiej.

Aby idea Ligi dotarła do wszystkich — wszystkie placówki na terenie Okręgu Wojewódzkiego posługiwały się rozlicznymi środkami propagandy.

W prowadzeniu propagandy na terenie Okręgu, Zarząd Okręgu starał się ograniczać obsyłanie obwodów materiałami drukowanymi, mając na względzie z jednej strony konieczność prowadzenia oszczędnej gospodarki, z drugiej zaś — doświadczenie z lat ubiegłych, wykazujące, że o stanie organizacyjnym Zarządów Obwodów decyduje osobista wartość Członków Zarządów, a nie ilość wysłanych druków.

Najistotniejszą propagandą L. O. P. P. jest szkolenie ludności, nie tylko drogą odczytów i pogadanek, ale przez urządzenie kursów informacyjnych, kategoryjnych dla ludności cywilnej.

W roku sprawozdawczym, Warszawski Okręg Wojewódzki przeprowadził szereg kursów dla kilku tysięcy osób. Niezależnie od tego w szkołach powszechnych i średnich było 295 wykładów i 8.609 słuchaczy. W obozach przeszkolono wiele osób z terenu Warszawskiego Okręgu Wojewódzkiego.

W szeregu Obwodów Powiatowych prowadzone były prace modelarskie. Ogółem wykonano 77 modeli latających w 25 modelarniach, przy udziale 729 uczniów.

Jeden z modelarzy Warszawskiego Okręgu Wojewódzkiego p. Jerzy Hejduk otrzymał jedną — I-a, oraz jedną — II nagrodę na Ogólnopolskich Zawodach Modeli Latających.

W roku sprawozdawczym z funduszy LOPP wykończone zostały 3 szybowce: jeden — w Kutnie i dwa — we Włocławku.

Rok sprawozdawczy był bardzo niekorzystny dla zbierania funduszy na terenie Okręgu, ponieważ ludność województwa brała czynny udział w akcji dla powodzian, a oprócz tego sama w niektórych miejscach była dotknięta powodzią.

W jesieni Okrąg zdecydował przeprowadzić jednodniową zbiórkę na listy ofiar. Większe datki, wpłacone przez Zakłady Przemysłowe,

jak również groszowe ofiary, składane przez najbiedniejszych z pośród włościan i robotników świadczą, że praca na terenie Warszawskiego Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P. znajduje zrozumienie w szerokich warstwach społeczeństwa.

Okrąg Wojewódzki we wszystkich dziedzinach swojej działalności korzysta z bardzo życzliwej współpracy władz administracyjnych tak wojewódzkich, jak i powiatowych.

Akcja L. O. P. P. spotyka się również z obywatelskim zrozumieniem wśród policji państwowej tak ze strony jej władz kierowniczych, jak i funkcjonariuszy P. P.

Wileński Okręg Wojewódzki L. O. P. P.

Rok 1934 stanowi dalszy etap rozwoju Wileńskiego Okręgu Wojew. L. O. P. P. Pomimo ciężkich warunków ekonomicznych, dzięki wyteżonej pracy wszystkich placówek LOPP, budżet Okręgu zrealizowany został w 161%. Liczba członków wzrosła o 6.396 osób osiągając cyfrę 33.963 członków, co w stosunku do ogólnej ilości mieszkańców Województwa Wileńskiego stanowi 2,5%.

Ze zbiórek na Challenge uzyskano 20.256 zł. 42 gr. co umożliwiło Okręgowi otrzymanie dyplomu fundatora samolotu challenge'owego. Na wykup samolotu braci Adamowiczów zebrano 1.373 zł. 79 gr.

Planowo i systematycznie prowadzona propaganda zataczała coraz szersze kręgi docierając do najdrobniejszych osiedli

Do imprez propagandowych o szerszym zakresie poza akcją XI Tygodnia LOPP zaliczyć musimy pobyt w Wilnie braci Adamowiczów i przelot samolotów biorących udział w Challenge'u.

Prace Wydziału Lotniczego wykonane zostały w ramach przyznanych kredytów nie osiągając większego natężenia.

Modelarnie lotnicze prowadzono w Wilnie i w Obwodach Powiatowych Święciańskim i Brasławskim. Wyniki prac modelarskich, choć

zadawalniające, były zbyt nikłe, żeby Okręg mógł wziąć udział w Ogólnokrajowych Zawodach modeli latających. W dziale szybownictwa współpracowano stale z Sekcją Szybówką przy Aeroklubie Wileńskim.

Pomoc Okręgu w tych pracach wyraziła się w wyszkoleniu 4 instruktorów szybownictwa i oddaniu do dyspozycji Sekcji dwóch szybówków typu „Wrona” otrzymanych z Zarządu Głównego LOPP.

Pomoc ta umożliwiła Sekcji przeprowadzenie na szybowisku w Grzegorzewie pod Wilnem praktycznego kursu szybowcowego.

Ponadto Zarząd Okręgu subwencjonował prace Wileńskiej Stacji Aerologicznej, fundacji Wileńskiego Okręgu Wojewódzkiego LOPP oraz udzielał jedno stypendjum na studia lotnicze w Politechnice Warszawskiej.

Prace Wydziału O. P. L. G. rozwijały się głównie w kierunku wyszkolenia poszczególnych służb obrony przeciwlotniczo-gazowej, wyszkolenia elementarnej ludności cywilnej i zaopatrzenia się w sprzęt.

Wykłady i ćwiczenia przeprowadzono w 27 gimnazjach i szkołach równorzędnych oraz w 178 szkołach powszechnych.

Wołyński Okręg Wojewódzki L.O.P.P.

Ruchliwe społeczeństwo kresowe, pracujące w Okręgu Wołyńskim L.O.P.P. jak w latach dawniejszych, tak i w 1934 r., odniosło się do haseł, stawianych przez L.O.P.P. z pełnym zrozumieniem i powagą. W dorobku rocznej pracy notujemy wzrost kół i wzrost liczby członków. Zaznaczyć należy, iż Zarząd Okręgu, dbały o sprężystość organizacji, przeprowadził około 60 lustracji swoich placówek, co w swym efekcie znacznie usprawniło pracę poszczególnych Obwodów i Kół.

Okręg prowadził propagandę prasową, umieszczając w prasie polskiej i żydowskiej artykuły, wzmianki, komunikaty i ilustracje, wykorzystując w tym celu nie tylko pisma lokalne, lecz i dzienniki zamiejscowe. Również organizowano 65 wieców propagandowych dla ludności polskiej (frekwencja 16.500 osób) oraz 59 wieców dla ludności żydowskiej (frekwencja 14.000 osób).

Wystawa L.O.P.P. urządzona we własnym pawilonie na Targach Wołyńskich w Równem, trwająca od dn. 9.IX do 23.IX 1934 r. zgromadziła około 70.000 osób. Podobna wystawa była również zorganizowana we Włodzimierzu Wołyńskim.

Tyle o imprezach propagandowych. Cyfry mówią same za siebie! W dziedzinie rozwoju lotnictwa i obrony przeciwlotniczo-gazowej prace Okręgu cechował duży aktywizm.

Aktywizm ten był skierowany na podniesienie poziomu modelarni, na uzupełnienie ich materiałem i na skompletowanie bibliotek.

W dziedzinie szybownictwa prace postępowały w tempie stosun-

kowo szybkim, tak że w 1934 r. wybudowano Szkołę Szybowcową L.O.P.P. w Kulikowie pod Krzemieńcem. Poza tem rozpoczęto prace nad usprawnieniem istniejących Kół Szybowcowych L.O.P.P. we Włodzimierzu, w Kowlu w Łucku i w Równem.

Koła te prowadziły szkolenie swych członków w Szkole Szybowcowej L.O.P.P. w Kulikowie na kursie szkolno-treningowym w sierpniu 1934 r.

Budowa Szkoły Szybowcowej w Kulikowie została ukończona 7 października 1934 r. — wybudowano hangar z warsztatem i pomieszczeniem dla uczniów, budynek gospodarczy, wieżę ze schroniskiem na Górze Sokolej i cały szereg innych drobnych urządzeń. W porozumieniu z władzami administracyjnymi ukończono budowę drogi ze wsi Kulików do Szybowiska.

Trudno podawać wszystkie dowody pracy i zapobiegliwości Okręgu — jednak praca nad rozwojem lotnictwa wykazała się dużą wszechstronnością.

W dziedzinie obrony przeciwlotniczo-gazowej Okręg opierał prace na poważnym liczebnie zastępie instruktorów. Zakupiono znaczną ilość sprzętu ogni, poza tem został zbudowany jeden schron przeciwgazowy oraz komora gazowa.

Reasumując powyższe należy uznać, iż Okręg, pomimo wielu trudności, wykonuje najpilniejsze i najniezbędniejsze postulaty Ligi, kładąc największy nacisk na uświadomienie i przeszkolenie ludności.

Kielecki Okrąg Wojewódzki L. O. P. P.

W roku sprawozdawczym Okrąg doszedł do imponującej liczby Kół L. O. P. P. Dzięki temu rozwinął szeroko zakrojoną akcję propagandową, docierającą do wszystkich rejonów Okręgu. Naginając propagandę do lokalnych wymogów, Okrąg korzysta z usług specjalnego instruktora władającego językiem żydowskim.

Według zestawień obwodów urządzono 503 odczyty, przy ogólnej liczbie słuchaczy 60.000 osób.

Bardzo wzniosłą uroczystością o dużym znaczeniu propagandowym był akt przyjęcia godności kapelana LOPP przez Przeora Prastarej Świątyni Jasnogórskiej w Częstochowie.

W działalności Okręgu dużym sukcesem może się poszczycić praca wśród mas robotniczych.

Okrąg zastosował ciekawy sposób propagandy, rozprzedając tabliczki LOPP wśród dorożkarzy i właścicieli taksówek, tak iż na terenie Okręgu są czynne te środki lokomocji publicznej z tabliczkami Ligi.

W dziedzinie szybownictwa Okrąg Kielecki posiada swoje specjalne znaczenie i 1934 r. wykazał znaczny rozwój szybownictwa na terenie Okręgu i ogromny wzrost zainteresowania szerokiego ogółu społeczeństwa dla tego działu pracy Ligi. Koła Szybowcowe przejawiają większą aktywność w porównaniu z latami ubiegłymi, szkoląc swych członków w szkołach szybowcowych, dążąc jednocześnie do zdobycia własnego taboru szybowcowego, jak również do stworzenia lokalnych ośrodków wyszkoleniowych. Z takich ośrodków czynnym już był w roku 1934 ośrodek w Radomiu, gdzie Koło Szybowcowe LOPP przy Fabryce Broni wyszkoliło 5 pilotów. Również zostały już zatwierdzo-

ne przez władze lotnicze wybrane na szybowiska tereny w Końskich, Grodźcu i Strzemieszycach, gdzie w roku 1935 rozpocznie się normalne szkolenie szybowcowe. Okrąg dokładał w roku 1934 starań, do bardziej ścisłego zespolenia organizacyjnego Kół szybowcowych z Ligą, utrzymując z Kołami stały kontakt jak również biorąc żywy udział we wszelkich ich pracach. Głównym jednak dążeniem Okręgu było postawienie na możliwie wysokim poziomie szkoły szybowcowej Polichno — Pińczów, ze względu na coraz liczniejszy udział w szkoleniu cudzoziemców, a jednocześnie dla umożliwienia wykorzystania wszystkich warunków jakie posiadają dla lotów szybowcowych szczególnie żeglowych, wspaniałe tereny tych ośrodków. Nadmienić tu należy, że w roku 1934 zdobyto na szybowisku w Pińczowie rekord polski w lotach żeglowych, wynoszący 12 godz. 16 min. poza tym dokonano szeregu lotów parogodzinnych. Jednocześnie przeprowadzono szereg prac inwestycyjnych, jak w Polichnie tak i w Pińczowie, przebudowano otrzymany od władz państwowych budynek pokoszarowy w Pińczowie, dostosowując do potrzeb szkoły lotniczej, wybudowano na kupionej w tym celu działce w Polichnie budynek mieszkalny, przerobiono i rozszerzono warsztaty w Polichnie, co pozwoli na całkowite uniezależnienie tej szkoły od produkujących szybowce wytwórni.

We wszystkich innych dziedzinach Okrąg przejawiał wiele cennej pracy. Godne podkreślenia jest to, że Okrąg wszechstronnie ujęmuje zagadnienia popularyzacji lotnictwa, dowodem czego był fakt zorganizowania w okresie Challenge'u 1934 r. wycieczek na lotniska w Warszawie i w Katowicach, które się cieszyły b. dużą frekwencją, jak np. wycieczka z Będzina liczyła około 1.200 osób.

Okrąg Kolejowy L. O. P. P. w Krakowie

Okrąg ten, mający za sobą zaledwie sześć lat pracy, w roku 1934 przejawiał wiele chlubnej inicjatywy. Na specjalne podkreślenie zasługuje fakt poważnej subwencji, udzielonej na zorganizowanie ośrodka propagandowego LOPP w Krakowie. W końcu 1934 r. na terenie Okręgu w Nowym Sączu został zorganizowany nowy ośrodek modelarstwa.

Okrąg utrzymuje dwa stypendja lotnicze dla słuchaczy Politechniki Lwowskiej.

Poza powyższem, Zarząd Okręgu, doceniając w całej rozciągłości znaczenie szybownictwa, finansował wyszkolenie swych członków w Bezmiechowej, w Krakowie i w Nowym Sączu, udzielając jednocześnie subwencji na cele lotnictwa motorowego i wspierając b. poważną kwotą Aeroklub Krakowski, a następnie Aeroklub Gdański.

W dziedzinie oplg. Okrąg włożył wiele pracy w organizowanie 6 kursów informacyjnych dla poważnej ilości słuchaczy, w dziedzinie

wyszkolenia swych członków w obozie oplg w Golczowicach, w wykorzystaniu wagonu propagandowego oplg, spełniającego duże zadanie uświadamiające w terenie Okręgu.

Zarząd Okręgu zainicjował i przeprowadził zbiórkę na Challenge 1934 r., która dała wynik w kwocie 38.907 złp. 24 gr. w drodze dobrowolnego opodatkowania się niemal wszystkich pracowników Okręgu Dyrekcyjnego P. K. P. przez przeciąg jednego roku. Kwotę 20.000 złp. wpłacił Zarząd na samolot challenge'owy na którym kpt. pil. J. Bajan odniósł zwycięstwo, zaś kwota 18.907 złp. 24 gr. została zarezerwowana na inny cel, zgodnie z uchwałą Zarządu Okręgu. Na specjalne podkreślenie zasługuje fakt, że według sprawozdania finansowego Okręgu za 1934 r., ogólny wydatek na administrację wyniósł zaledwie 0,58% w stosunku do ogólnego budżetu. Jest to bodaj najmniejszy wydatek na administrację wewnętrzną w porównaniu z innymi Okręgami LOPP.

Nowogródzki Okrąg Wojewódzki L. O. P. P.

Na terenie Okręgu we wszystkich miastach i gminach zostały już zorganizowane Koła L. O. P. P., temsamem obecną fazą pracy jest werbowanie członków do powyższych Kół. W 1934 r. ilość Kół wzrosła o 61. Jednocześnie bardzo poważnie wzrosła i liczba członków.

Przy tej strukturze Okręgu, propaganda łatwo daje się prowadzić wśród najszerzych warstw ludności. Toteż w roku sprawozdawczym urządzono około 320 odczytów, 7 wieców i 16 akademii, ponadto Obwód Powiatowy L. O. P. P. w Słonimie, na Wystawie Regionalnej zorganizowanej przez Oddział Słonimski Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego posiadał własny pawilon, który zwiedziło w ciągu tygodnia 7.000 osób. Znamiennym jest fakt, że akcja propagandowa znalazła oddźwięk wśród ludności żydowskiej Okręgu.

W dziedzinie rozwoju szybownictwa funkcjonuje Koło Szybowcowe L. O. P. P. w Nowogródku posiadające zupełnie wystarczającą dla szkolenia ilość szybowców.

Okrąg Kolejowy L.O.P.P. w Radomiu

Ten Okrąg mający obszerny teren działania jakim jest obszar D. O. K. P. Radom w 1934 roku, osiągnął znaczny sukces, gdyż ilość członków L.O.P.P. danego Okręgu, przewyższyła całkowity stan osobowy pracowników kolejowych Dyrekcyjnego Okręgu Kolei Państwowych w Radomiu. Okrąg czyni starania pozyskania w charakterze członków

L.O.P.P. wszystkich czasowych i sezonowych pracowników Dyrekcji. Po dokonaniu tej pracy Okrąg przystąpił do pracy wyszkoleniowej oplg na terenie swych 8 Obwodów, siedziby których mieszczą się na następujących stacjach kolejowych: Chełm, Kielce, Kowel, Lublin, Radom, Równe, Sarny, Skarżysko.

Warszawski Okrąg Kolejowy L. O. P. P.

W dn. 5 listopada 1934 r. Warszawski Okrąg Kolejowy L.O.P.P. obchodził 10-lecie swego istnienia.

Zarówno, jak w latach poprzednich tak i w 1934 r. Okrąg zwiększył liczbę członków o pokaźną liczbę. Zasługującą na szczególną uwagę jest akcja propagandowa wśród emerytów kolejowych, która dała w swym efekcie znaczny przyrost członków.

Z prac w dziedzinie organizacji wewnętrznej Okręgu podnieść należy opracowanie i wprowadzenie w wykonanie Regulaminu Wewnętrznego Zarządu Warszawskiego Okręgu Kolejowego.

Propaganda uzewnętrzniła się w odczytach, ilustrowanych przeżyciami.

Doceniając znaczenie modelarstwa Okrąg otworzył trzy nowe modelarnie, zorganizował wystawę modeli latających oraz konkurs eliminacyjny, nadto modele Okręgu brały udział w Ogólnokrajowym konkursie modeli latających w Poznaniu.

Na odcinku pracy nad rozwojem szybownictwa Okrąg subsydjował poważną kwotą Warszawski Okręgowy Komitet Szybowcowy.

Rozumiejąc doniosłość rozwoju sportu lotniczego, Okrąg finansował

przez Aeroklub Warszawski prace przedwstępne przy budowie lotniska na Gocławku, nadto udzielał subwencji Aeroklubom Gdańskiemu i Warszawskiemu.

W dziedzinie popierania prac naukowych działalność Okręgu przejawiała się w finansowaniu dalszej budowy Instytutu Aerodynamicznego w Warszawie oraz w udzieleniu subsydjum Bibliotece Lotniczej Koła Mechaników Studentów Politechniki Warszawskiej, noszącej nazwę: „Biblioteka im. Warszawskiego Okręgu Kolejowego L.O.P.P.”.

W akcji Komitetu Zwirki i Wigury, Okrąg wykazał wiele materialnego poparcia samej akcji, uzyskując przez to tytuł fundatora samolotu na Challenge 1934 r. i przyczynając się do utrwalenia lotniczej potęgi Rzeczypospolitej.

Wyszkolenie w dziedzinie oplgaz objęło równomiernie cały teren Okręgu, wyszukując b. celowo wagony szkolne oplg — zarówno normalnotorowy, jak i wąskotorowy.

W konkluzji powyższego uznać należy, że Warszawski Okrąg Kolejowy L.O.P.P. jest Okręgiem o dobrze zakrojonym planie pracy, który konsekwentnie i sprężysto jest realizowany.

Wileński Okrąg Kolejowy L. O. P. P.

Powyższy Okrąg posiadając bardzo obszerny teren pracy wyjawiał dużą żywotność zarówno wśród stałych pracowników Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Wilnie, jak i wśród pracowników używanych do robót sezonowych.

Zarząd Okręgu prowadzi akcję werbowania członków z rodzin pracowników i w tym kierunku opiera pracę na działalności Kół Kobiecych. Ponieważ członkami L.O.P.P. są prawie wszyscy pracownicy linii kolejowych wymienionej Dyrekcji Okręgowej, przeto propaganda idei Ligi prowadzona była przede wszystkim w kierunku oświadczenia i wyszkolenia w obronie przeciwlotniczo-gazowej członków, a następnie wśród ludności. Zarząd Okręgu celowo wykorzystywał wagon propagandowy, łącząc jego zadanie z wyświetlaniem filmów oraz nawet z wysłaniem zespołu artystycznego na prowincję. Okrąg wykorzystywał istnienie Rozgłośni Polskiego Radja w Wilnie, wygłaszając co miesiąc t. zw. „chwilki” poświęcone propagandzie.

W zakresie modelarstwa, Zarząd Okręgu wykazał dostateczne zrozumienie dla pracy na tym odcinku.

W dziedzinie szybownictwa, praca ześrodkowała się w istniejącym przy Okręgu „Kolejowym Kół Szybowcowym w Wilnie”. Należy podkreślić widoczne zainteresowanie się pracowników kolejowych szybownictwem.

Na odcinku sportu lotniczego, Okrąg poważnie finansował Aeroklub Wileński i Aeroklub Gdański w formie subwencji, a poza tem ufundował szereg nagród na zawody.

Równie godnym zanotowania jest fakt, iż udzielono poważnego subsydjum Zakładowi Meteorologii U. S. B. w Wilnie, na wydanie kolejnego rocznika „Biuletynu Meteorologicznego”.

W dziele Polskiego Zwycięstwa w Challenge'u 1934 r. członkowie Okręgu, wykazali dużo zrozumienia i ofiarności.

Program prac obrony przeciwlotniczo-gazowej na 1934 r. był szczegółowo opracowany i wykonany zgodnie z planem, przyczem zaznaczyć należy, iż Okrąg bardzo celowo i gospodarnie administrował całym sprzętem Oplg.

W 1934 r. Zarząd Okręgu opracował szczegółowy plan, na dłuższy okres czasu obejmujący przeszkolenie rodzin pracowników kolejowych całej Dyrekcji. Wchodząc w realizację tego planu, Okrąg zorganizował w roku sprawozdawczym kursy III-ciej kategorii, w następnym okresie przewiduje organizację kursów podinstruktorskich, poczem przejdzie do organizacji obowiązkowych kursów informacyjnych dla wszystkich członków Okręgu będących pracownikami Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Wilnie.

Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. w Krakowie

Okrąg mający za centrum prastary i patriotyczny Kraków, przez cały przeciąg 1934 roku, pracował na wszystkich odcinkach L.O.P.P. z niesłabnącym zapałem i rozmachem. Teren Okręgu o niewątpliwie, patriotycznej i kulturalnej ludności jest łatwy dla wszystkich poczynań Ligi. Wszystkie hasła LOPP w znacznej mierze były realizowane: czy to w dziedzinie modelarstwa, czy też w dziedzinie szybownictwa, czy w kierunku krzewienia sportu lotniczego, czy w pracy nad wzmocnieniem obrony przeciwlotniczo-gazowej. Dowodem tego jakim zrozumieniem cieszą się na terenie Okręgu poczynania LOPP jest fakt, że Krakowska Rozgłosnia Polskiego Radjo wygłosiła w porozumieniu się z Zarządem Okręgu 52 komunikaty, łącznie w ciągu 8 godzin 40 minut. Na odcinku mo-

delarstwa, pięknym rezultatem pracy 46 modelarni było to, że do Zawodów Eliminacyjnych Modeli Latających w Krakowie, było zgłoszonych 303 modeli.

W dziedzinie szybownictwa należy stwierdzić, że realizacja hasła „uczmy się latać” znalazła tu stuprocentowe zrozumienie. W działalności lotniczo-sportowej, należy podkreślić tę cenną okoliczność, że znany na wszystkich zawodach Aeroklub Krakowski ściśle współpracuje z Zarządem Okręgu. Wojewódzki Okrąg LOPP w Krakowie rozumie, że ciężące na nim obowiązki wobec Państwa i społeczeństwa i nie ustając w pracy obywatelskiej, raźnie idzie w przyszłość.

DZIAŁ REKLAMOWY

ISKROWNIKI LOTNICZE
OD 1 — 24 CYLINDRÓW
PRZEŁĄCZNIKI — ŚWIECE
ISKROWNIKI ROZRUCHOWE
OSŁONY RADJOWE DO
ISKROWNIKÓW I STACYJEK
INSTALACJE OŚWIETLIENIOWE I ROZRUCHOWE
DO SILNIKÓW SAMOCHODOWYCH, ŁODZI ORAZ
WAGONÓW MOTOROWYCH

SCINTILLA

Sp. z o. o.

TEL. 286 - 77

WARSZAWA KRÓLEWSKA 16

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERJI

WARSZAWA, TERESPOLSKA 34/36, TEL. 5-48-10

SILNIKI systemu Diesel'a marki Ursus i Sauer
od 4 KM. do 1000 KM, stałe i morskie

SILNIKI dla rolnictwa

SAMOCHODY „Polski Fiat” i „Polski Sauer”
MOTOCYKLE C. W. S.

Kompletne napędy do wagonów motorowych
ZESPOŁY oświetleniowe i pompowe

ARMATURA do wody, pary i gazu

ODLEWY z żeliwa i metali póższlachetnych
STATKI rzeczne

MOTORÓWKI

Łączniki szczepkowe o $\varnothing$ 52 mm. dla Straży Pożarnych

PAŃSTWOWA WYTWÓRNIĄ PROCHU P I O N K I

TELEFON: RADOM 10-00

ADRES TELEGR.: „PEWUPE”

P O L E C A:

WSZELKIEGO RODZAJU MATERJAŁY WYBUCHOWE

„SOKÓŁ” i „KUROPATWA” — znane ze swej jakości bezdymne prochy myśliwskie

„KRÓLEWSKI” ... .. — Proch sztucerowy tarczowy

„D Z I K” ... .. — Proch sztucerowy myśliwski

„K R U K” ... .. — Proch do broni małokalibrowej

PROCH REWOLWEROWY

BAWEŁNĘ KOŁODJONOWĄ — do wyrobu lakierów nitrocelulozowych, filmu, sztucznej skóry, celuloïdu, i kolodjum farmaceutycznego

FERRO - TERMIT ... .. — do spawania szyn kolejowych i tramwajowych, oraz części maszyn

CELULOÏD ... .. — we wszystkich gatunkach i kolorach, przezroczysty, fantazyjny i t. p., w arkuszach, prętach i rurach

„PIONKALIT” ... .. — kazeinowa masa plastyczna do wyrobu rozmaitych artykułów galanteryjnych

M A C Z K Ę D R Z E W N Ą

EKSPORT ETERU SIARCZANEGO

PAŃSTWOWE ZAKŁADY UMUNDUROWANIA W WARSZAWIE

DYREKCJA:

Warszawa, ul. Smocza 35.
Telefony: 11-56-45, 11-81-44.
Adres pocztowy: Skrzynka pocztowa Nr. 690
(Urząd pocztowy Warszawa 1)

ODDZIAŁY FABRYCZNE:

w Poznaniu, ul. Kraszewskiego 21-25,
w Krakowie, ul. Szlak 42,
w Warszawie, ul. Smocza 35.

D O S T A R C Z A J Ą:

przedmioty umundurowania, obuwia
i oporządzenia dla potrzeb wojska
i Oddziałów Przysposobienia Wojsk.

ODDZIAŁ SPRZEDAŻY P. Z. U.

w Warszawie, przy ul. Nowy Świat 69
telefon 516-16 _____

zaopatruje P. P. Oficerów w umundurowanie (gotowe i na zamówienie), obuwie
konfekcję, męską, przybory i ozdoby wojskowe, na specjalnych warunkach kredytowych.

**WYTWORNIA SILNIKÓW
I WARSZTATY MECHANICZNE**

**HENRYK LIEFELDT
I STEFAN SCHIFFNER**

Sp. z ogr. odp.

**WARSZAWA, UL. WOLNOŚCI 5
TELEFON 640-28**

Silniki przemysłowe • Motopompy.
Części metalowe do płatowców.
Części do silników lotniczych.
Części do samochodów.
Podgrzewacze powietrza do silników
lotniczych i samochodowych.

**FABRYKA ŚRUB
I WYROBÓW TOCZONYCH**

Inż. St. WOLANOWSKI i D. GRAFF

**WARSZAWA, CEGLANA Nr. 6
Telefony: 278-26, 697-87**

Wykonywa śruby, nakrętki,
podkładki oraz wszelkie
toczone i tłoczone wyroby
dla lotnictwa, uzbrojenia
i samochodów, jak też
dla dokładnych
przysrządów mierniczych

W Y S O K A P R E C Y Z J A

PRZEMYSŁ METALOWY

„GRANAT” S. A.

ZARZĄD:

WARSZAWA, UL. ŻÓRAWIA 17, TEL. 914-36

FABRYKA:

KIELCE, UL. MŁYNARSKA 106, TEL. 1001

**POLOWE LATARKI
ELEKTRYCZNE**

dla Przysposobienia wojskowego,
Policji, Straży Granicznej

K O M P A S Y

ODLEWY pod ciśnieniem

ROBOTY NA AUTOMATACH

„SEPEWE”

EKSPORT PRZEMYSŁU OBRONNEGO

Spółka z ogr. odp.

WARSZAWA, WILCZA 65

Adres teleg. „Sepewe — Warszawa”

TELEFONY:

**8-23-40 Dyrektor
8-23-62 Wicedyrektor
8-23-52 Dział Lotniczy
8-23-88 Sekretarjat
8-23-88 Buchalterja**

Broń i amunicja artyleryjska, broń ręczna
i maszynowa, amunicja karabinowa.
Proch i materiały wybuchowe. Lotnictwo
wojskowe i cywilne, oraz wszelkie
materiały, wchodzące w zakres
uzbrojenia i wykwpowania wojennego

„STARACHOWICE“

STAL konstrukcyjna, węglowa, stopowa, nierdzewiąca i kwasoodporna

STAL narzędziowa i szybko tnąca

CZĘŚCI KUTE wszelkich rodzajów, a specjalnie dla silników samochodowych i samolotowych

CZĘŚCI PRASOWANE jako to: podwozia samochodowe, części wagonowe i t. p.

PŁYTY PANCERNE

ODLEWY ze stali zwykłej i wysokowartościowej z pieców elektrycznych

MŁOTKI PNEUMATYCZNE

»HUTA POKÓJ«

ŚLĄSKIE ZAKŁADY
GÓRNICZO-HUTNICZE S.A.
w KATOWICACH, ul. ZAMKOWA 3

STAL BAILDON

STAL STOPOWA w odkuciach i prętach na części silników i do budowy samochodów i samolotów

STAL SZYBKOTNĄCA I NARZĘDZIOWA najwyższej jakości

WIERTŁA SPIRALNE normalne i specjalne według rysunków

BIURO SPRZEDAŻY W WARSZAWIE
UL. MAZOWIECKA 7, TEL. 6-99-19, 6-99-12

Walcownie Miedzi i Mosiądzu, Rafinerja Miedzi
w Warszawie i Głownie

SPÓŁKA AKCYJNA FABRYK METALOWYCH

POD FIRMĄ

NORBLIN, B^{CIA} BUCH i T. WERNER

Zarząd w Warszawie ulica Żelazna Nr. 51
Telefony: 618-80, 663-01, 660-80, 220-33, 274-15, 518-10

Wykonywa na zamówienie:

BLACHĘ handlową, miedzianą i mosiężną, jak również blachę paleniskową do kotłów parowych.
DRUTY miedziane i mosiężne i krzemobrazowe do telefonów, telegrafów i tramwajowe „Trolley”
RURY miedziane i mosiężne ciągnione, bez szwu systemu Manesmana.
PRĘTY I SZYNY miedziane mosiężne.
KABLE-LINKI miedziane gołe.

Poleca gotowe na składzie:

PLATERY: Sztuciec na białym metalu, grubo srebrzony gładki i stylowy.
GALANTERJE: kosze, etażery, cukiernice, lichtarze i t. p.

URZĄDZENIA DLA RESTAURACJI I HOTELI—
PRZEDMIOTY KOŚCIELNE.

WARSZAWSKA
WYTWÓRNIĄ KONFEKCJI

M. KEJLIN
i J. RAJCHENBAUM

WARSZAWA, UL. TARCZYŃSKA 4
TELEFON 5-10-69

Wykonywa z materiałów powierzonych i własnych, wszelkie roboty wchodzące w zakres rymarstwa i krawiectwa dla instytucji wojskowych, państwowych i komunalnych

WARSZAWSKA FABRYKA
WYROBÓW GUMOWYCH

„WARGUM”

S p . A k c .

WARSZAWA

CZERNIAKOWSKA Nr. 84. TEL. 9.65-57.

WYRABIA

WSZELKIEGO RODZAJU TKA-
NINY GUMOWANE NA BALONY
WOJSKOWE, NA BUDY SAMO-
CHODOWE, PRZEŚCIERADŁA

GUMOWANE DLA SZPITALI, POJEDYŃCZE
I PODWÓJNE TKANINY NA PŁASZCZE

POLSKIE ZAKŁADY OPTYCZNE, S. A.

Warszawa, ul. Grochowska 35,

telefony: 10-00-79, 10-00-26, 10-01-96

Wykonuje przyrządy optyczne wysokiej precyzji, jak to:

MIKROSKOPY, APARATY FOTOGRAFICZNE, LORNETKI,
CELOWNIKI, KOMPASY, PRZYRZĄDY NAWIGACYJNE,
ARTYLERYJSKIE I LABORATORYJNE.

Przyjmuje opracowanie projektów wszelkich
przyrządów optycznych.

Najwyższe odznaczenia na wystawach krajowych
i zagranicznych.

B-cia LILPOP

WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 7

TELEF. 629.60, 629-61, 616-12

Jeneralna reprezentacja na Polskę
fabryki łożysk kulkowych i rolkowych

— Zakładów „Steyr” w Austrii

ROK ZAŁOŻENIA 1898

FABRYKA PASÓW DO MASZYN
I TECHNICZNYCH SKÓRZANYCH WYROBÓW

TOMASZ LISOWSKI

WARSZAWA, MŁYNARSKA 7. TELEFON 622-94

P. K. O. Nr. 18.497

Przedmiot produkcji: wszelkiego rodzaju pasy pędne
ze skóry. Struny kręcone i pełne.
Trapezowe troki surowcowe,
pergaminowe i chromowe skóry
techniczne (mastrychta).
Wyroby skórzane dla celów
hydrotechnicznych **manżety**,
tryby skórzane, **szczeliwa**.

Obciąganie skórą: Kół do pras frykcyjnych,
kół do pił taśmowych,
sprzęgieł samochodowych.

M O N T A Ż E !!!

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki

Spółka Akcyjna

Warszawa, ul. Marszałkowska 130. Wytwórnia w Pruszkowie
i Zakłady Przemysłowe w Porębie.

Skrót telegraficzny „Pmechanics”

Telefony: 693-88, 693-31, 693-66, 693-41, 693-26, 693-22

ZAKRES FABRYKACJI:

1. Obrabiarki do metali i drzewa różnych typów.
2. Narzędzia precyzyjne do metali.
3. Obrabiarki i narzędzia specjalne dla przemysłu wojennego i kolejnictwa.
4. Przyrządy: podzielnice uniwersalne, przyrządy do frezowania i szlifowania na tokarkach, imadła maszynowe i warsztatowe.
5. Odlewy maszynowe, cylindry parowozowe, rury żeliwne wodociągowe i kanalizacyjne, odlewy dla centralnego ogrzewania.
6. Naczynia kuchenne emaljowane i surowe, odlewy sanitarne emaljowane.
7. Piece żeliwne.

Prospekty i oferty na żądanie.

ROK ZAŁOŻENIA 1888

Z. JEZNACKI

Przedstawicielstwo Szwajcarskich
Fabryk Zegarów i Zegarków
Wytwórnia Precyzyjnych
Aparatów Mierniczych

WARSZAWA, CHMIELNA 24

Telefon 644-60,

Konto czekowe P. K. O. Nr. 6.104

Zegary i Zegarki Wszystkich Fabryk oraz z własną
firmą składane w kraju, Aparaty miernicze, precy-
zyjna pracownia napraw zegarów i zegarków nowo-
czesnych i antycznych oraz aparatów mierniczych.

Pracownia Galanteryjno - Rymarska

Bolesław Konarski

Warszawa, Krak. Przedmieście 38 m. 3, tel. 679-92

Wykonują:

Różne Przedmioty Podróżne i Inne.
Kufry, Walizy, Nesesery, Torby, Fute-
rały, Teki Adwokackie, Portfele, i. t. p.

Specjalność:

Wyroby dla celów wojskowych
Przyjmuje wszelkie zamówienia i repe-
racje w zakres rymarstwa wchodzące.

Rok założenia 1925

PIERWSZA KRAJOWA WYTWÓRNA

**obraczek rodowych, adresowych
i kierunkowych w kolorach dla drobiu
i gołębi oraz tulejek meldunkowych**

Stanisława MALARECKIEGO

WARSZAWA, UL. SZEROKA 6

Wytwórnia za wyroby własne nagrodzona 8-ma medalami złotymi
w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Toruniu oraz 3-ma dyplomami
uznania p. Ministra Spraw Wojskowych na wystawie w Toruniu,
Pomor. Tow. Rolniczego oraz Okr. Zw. Tow. Hod. Goł. Poczтовых

W. i ST. HEDINGER

Inżynierowie

POZNAŃ, ŚW. MARCINA 26

Telefony 2068 i 2071

Centralne ogrzewania Instalacje zdro-
wotne. Suszarnie. Pralnie i kuchnie ma-
sowe. Aparaty dezynfekcyjne i t. p.

ROK ZAŁOŻ. 1903

CZĘSTOCHOWSKA FABRYKA

IGIEŁ I WYR. MET. S.A.

Zarząd: Warszawa, Daniłowiczowska 2
tel. 623-22 i 263-39

Fabryka, Częstochowa, Fabryczna 21/23
tel. 13-26 i 14-32

Wyra b i a:

Pilki do metali i narzędzia systemu „PILUM”
Igły szpice i agrałki, sprzączki wszelkiego
rodzaju oraz druty i dodatki metalowe do
parasoli i lasek.

AVIA WYTWÓRNA MASZYN PRECYZYJNYCH

WARSZAWA, ul. Siedlecka Nr. 63 Tel. 10-12-41, 10-28-41

BIURA ZARZADU:

Krakowskie Przedmieście Nr. 7.

Tel. 653-70

Broń. Amunicja. Artykuły Myśliwskie. Sprzęt Łuczniczy
oraz wszelkie artykuły wchodzące w zakres strzelectwa.
Zakłady Rusznikarskie na miejscu

R. TORCHALSKI

Warszawa, ul. Trębacka 7.

Telef. 5-99-19

Konto czekowe P. K. O. Jan Torchalski 12090

FIRMA EGZYSTUJE OD 1840 R.

WISŁĄ NAD POLSKIE MORZE

do Gdyni, Gdańska, Tczewa, Grudziądza, Torunia,
Ciechocinka, Włocławka, Płocka, Wyszogrodu, Puław,
Kazimierza i Sandomierza dojechać można wygodnie
i tanio, statkami Polskiej Żeglugi Recznej „VISTULA”.
Od dnia 1 maja zostanie otwarta specjalna linja pa-
sażersko-turystyczna.

Z WARSZAWY via TCZEW DO GDYNI

parostatkami salonowymi, posiadającymi miejsca, sypialne
w kabinach dwu i czteroosobowych.

W okresie letnim codzienne przejażdżki spacerowe stat-
kiem „BAJKA” — Dancing, Atrakcje, Restauracja.

TOWARZYSTWO HANDLOWO - PRZEMYSŁOWE MIECZYŚŁAW ZAGAJSKI

Spółka Akcyjna

CENTRALA WARSZAWA, ŻÓRAWIA 3

Oddziały: Katowice, Gdynia, Łódź

AGENTURA: LONDYN

NOWOŚĆ

G. A. MOKRZYCKI

PRZESZŁOŚĆ, TERAŻNIEJSZOŚĆ PRZYSZŁOŚĆ LOTNICTWA

Wydanie wytworne z 119 ilustracjami

Cena Zł. 6 -

Książkę tę dziś, w okresie coraz wzmagającego się zainteresowania lotnic-
twem, winien przeczytać każdy. Autor zawarł w niej przystępnie podany cało-
kształt wiedzy o lotnictwie. W jasnych i zwięzłych zdaniach, opierając się na
nader licznych i świetnie dobranych ilustracjach, rzuca krótki rys historyczny
lotnictwa, poczem w tajemniczą czytelnikowi w zasady lotu wszystkich dziś znanych
aparatów lotniczych, a więc balonów, skrzydlowców, śmigłowców, wiroplatów,
wiatrakowców, szybowców i samolotów.

Z kolei autor opisuje zastosowanie lotnictwa w czasie wojny i podczas po-
koju, by wreszcie roztoczyć przed czytelnikiem obraz lotnictwa przyszłości: apa-
ratów raketowych, lotów stratosferycznych, a nawet lotnictwa dalekiego jutra —
komunikacji międzyplanetarnej. Bogata treść książki znalazła odpowiednią opra-
wę: wspaniały papier, staranny druk i olbrzymia ilość pięknych i ciekawych ry-
cin tworzą wysoce artystyczną całość.

M. A R C T — W A R S Z A W A

i we wszystkich księgarniach

SPÓŁKA WYTWÓRCZA POLSKICH RYMARZY I SIODLARZY

W WARSZAWIE, UL. DŁUGA 50.

poleca:

**siodła, uprząże, kułry, walizy, przybory
myśliwskie, podróżne, sportowe, galanterja**

Firma jest stałym dostawcą dla M.S.W. od 1919 r.

Sklepy własne:

**Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 15, Tel. 634-62
Poznań, ul. Podgórna 14]**

CIEPŁO I SIŁA

Sp. z ogr. odp.

FABRYKA MASZYN I APARATÓW
w Warszawie, ul. Brzeska 13, tel. 10-26-60

BUDUJEMY:

Paleniska podmuchowe do spalania mialu węglowego,
" do odpadków drzewnych,
" do mieszaniny węgla i odpadków drzewnych,
" do wilgotnych materiałów palowych.
Podgrzewacze wody zasilającej (ekonomizery żeberkowe i półblokowe).
Podgrzewacze powietrza.
Instalacje wyzyskania ciepła gazów spalinowych z kotłowni, z motorów spalino-
wych, z pieców przemysłowych do podgrzewania wody, powietrza i wytwa-
rzania pary wysokiego i niskiego ciśnienia.
Kaloryfery bezpośrednio opalane.
Aparaty do samoczynnego zasilania kotłów gorącą wodą pat. „MICHAELIS”.
Aparaty do podnoszenia płynów, wód skroplonych patentu „MICHAELIS”.
Aparaty do usuwania szkodliwego powietrza (samoczynnego odpowietrzania).
Aparaty do regulowania poziomu płynów.
Zawory pływakowe.
Instalacje do termicznego odmiękczenia wody zasilającej.
Instalacje do destylowania wody dodatkowej.
Rurociągi wysokiego i niskiego ciśnienia.
Instalacje wyzyskania pary powrotnej maszyn parowych.
Instalacje wyzyskania pary próżniowej maszyn parowych.
Podgrzewacze przeciwprądowe do wyzyskania pary powrotnej lub próżniowej.
Instalacje do odoliwiania pary powrotnej lub próżniowej.
Regulatory pary powrotnej lub próżniowej.
Regulatory temperatury.
Zawory redukcyjne.
Odwadniacze i aparaty do osuszania pary.
Instalacje do chłodzenia pary przegrzanej.
Suszarki mechaniczne, tunelowe i komorowe.
" przy wyzyskaniu ciepła odpadkowego (ciepło gazów spalinowych, pary
powrotnej i pary próżniowej).
Instalacje centralnego ogrzewania parowego, niskiego i wysokiego ciśnienia wod-
nego, parowodnego, powietrznego i paropowietrznego.
Instalacje ogrzewania szybkookrążącą wodą wysokiego ciśnienia, pobieraną bezpo-
średnio z kotłów parowych wysokiego ciśnienia.
Instalacje do usuwania mgły z hal fabrycznych, pralni, farbiarni i t. p.
Instalacje do nawilżania.
Instalacje do odkurzania, klimatyzacji powietrza i do wentylacji.
Grzejniki paropowietrzne.

CENTRALA NARZĘDZI B-cia I. R. RUBINSTEIN

Warszawa, Pl. Grzybowski 1 i Pl. Grzybowski 12
telefony: Sklep 2-93-71, Biuro: 6-10-94

Wyłączna sprzedaż — Wytwórni świrdów MOSSEY i S-KA

WYTWÓRNA RĘKAWICZEK SKÓRZANYCH
ORAZ ROBOCZYCH I WSZELKICH INNYCH
W ZAKRES FACHU WCHODZĄCYCH

MARJANA ZAUERBREJTA

Długoletniego Kierownika Warsztatów Rękawicznich
Wojskowego Zjednoczenia Spożywczego w Warszawie

WARSZAWA, UL. PAWIA 66 m. 56

KONTO CZEK. P. K. O. 29659

TELEFON 11-06-82

poleca:

**RĘKAWICZKI TYPU ROBOCZEGO
DO FABRYK WOJSKOWYCH**

ZJEDNOCZONE POLSKIE FABRYKI ŚRUB

SP. z OGR. ODP.

Warszawa, ul. Widok 19

u tem miejscu jelita grubego
gromadzą się przy
zaparciu stolca gazy,
zatrzymujące cały ustroj.
Przy zaparciu stosuje się
preparat

CASSIA ANGUSTIF.IND.
O ZNAKU OCHR. „TEAPULVINA”
Pobudza ruchy jelit, wywołuje
bezbolesne i obfite wypróż-
nienie.

NIE POWODUJE PRZYZWYCZAJENIA

Cena pudełka zł. 3,60

ZADAĆ WE WSZYSTKICH APTEKACH

DR. MADAUŠ & CO.,
WARSZAWA BELWEDERSKA 32/34

BRACIA JENIKE FABRYKA DŹWIGÓW

SPÓŁKA AKCYJNA

Warszawa, Zarząd: Al Jerozolimskie 20

Telefony: 220-00 i 629-64.

Adres tel.: „Brajenike — Warszawa”

**Dźwigi elektryczne
osobowe i towarowe
WCIĄGI ELEKTRYCZNE
Dźwigniki wszelkich
typów i wielkości**

H I R S Z K U P F E R
u. MESSINGWERKE A.G.
EBERSWALDE

Miedź, mosiądz, melchior i t. p.
w blachach, prętach, rurach i t. p.

Generalne przedstawicielstwo na Polskę
STANISŁAW COHN
Warszawa, Senatorska 36
Tel. 641-61, 641-62

Z. A. „POCISK” S. A.

POLEC AJ A

w dziale amunicyjnym:

AMUNICJĘ

DZIAŁOWĄ

KARABINOWĄ

MYŚLIWSKĄ kal. 12, 16 i 20

PISTOLETOWĄ kal. 6,35 i 7,65

SPORTOWĄ kal. 22

w dziale mechanicznym:

STALOWE i mosiężne wyroby prasowane i ciągnięte

SPRAWDZIANY

NARZĘDZIA frezy modulowane i zwykłe, rozwiertarki, świdry spiralne, noże, sztance, sznyty, tłocznie.

P R A S Y hydrauliczne i zapędowe.

OBRABIARKI precyzyjne wszelkiego rodzaju do metalu i specjalnie do wyrobu amunicji.

Zamówienia przyjmuje i informacji udziela:

Biuro Zarządu:

Warszawa, Mińska 25 tel. Centrala 5.61-20

Wydział Sprzedaży:

Warszawa, ul. Trębacka 10 telefon 669-81

Oddziały Hurtowej Sprzedaży:

Poznań, ul. Ratajczaka 15 (pasaż Apollo)

Lwów, pl. Marjacki 8 (dom Sprechera).

ANTONI TEOFIL

GAWROŃSKI

WARSZAWA, UL. ŻÓRAWIA 24 TEL. 8-53-59

GENERALNY PRZEDSTAWICIEL

Fabryki Wyrobów Gumowych

„WOLBROM”, sp. akc.

i Zakładów „IDEAL”

„SANOK”

POLSKA SPÓŁKA DLA PRZEMYSŁU GUMOWEGO S. A.
W SANOKU

Nowocześnie urządzona fabryka wyrobów gumowych, produkuje oprócz artykułów gumowych technicznych, różne artykuły specjalne, częściowo według własnych patentów.

Fachowy personel techniczny.

Wzorowo urządzone laboratorium.

Nowoczesne urządzenia maszynowe.

Akwizycja ogłoszeń — S. Radelicki.

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaktor przyjmuje od godz. 10 — 12 we wtorki, czwartki i soboty.

Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 10 — 12 w poniedziałki, środy i piątki.

Warunki prenumeraty w kraju: rocznie 10 zł., półrocznie 5 zł., kwartalnie 2 zł. 50gr.

Zagranicą rocznie: 9 fr. szw., półrocznie 4½ fr. szw. — Konto czekowe P. K. O. Nr. 7.860.

Ceny ogłoszeń: Okł. Cała strona 1.000 zł., ½ str. 500 zł., ¼ str. 300 zł. Barwa o 30% drożej.

Komitet Redakcyjny: Przewodniczący: mjr. pil. A. Wojtyga. Członkowie: płk. inż. K. Moniuszko, mjr. pil. F. Haberek.

Redaktor: Juliusz Baykowski.

Wydawca: Zarz. Gł. L. O. P. P.

Red. i adm. Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 2-66-88.

Konto P. K. O. 7.860.

S. A. Z. G. „Drukarnia Polska”, Warszawa, Szpitalna 12. Tel. 5.87-98.

W dzierżawie Spółki Wydawniczej Czasopism, Sp. z o. o.

ORGANIZOWANYM I PRZYGOTOWANYM DO OBRONY

NIC GROZIĆ NIE BĘDZIE

TYDZIEŃ

XVII
POLSKA